

Ársskýrsla 2021

MENNINGARMÍÐSTÖÐ
HORNAFJARÐAR

Menningarmiðstöð Hornafjarðar

Ritstjóri: Eyrún Helga Ævarsdóttir

Texti: Eyrún Helga Ævarsdóttir
Halldóra Jónsdóttir
Sigríður Guðný Björgvinsdóttir
Árdís Erna Halldórsdóttir
Snæbjörn Brynjarsson

Myndir: Starfsmenn Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar

Útgefandi: Menningarmiðstöð Hornafjarðar
Litlubrú 2, 780 Höfn í Hornafirði
Sími: 4708050
Útgáfa: Júní 2022

Efnisyfirlit

Formáli	3
Atvinnu- og menningarmálanefnd	4
Stefnumótun menningarmála sveitarfélagsins	4
Styrkir	5
Stefnumótun	5
Stöðugildi og starfsmenn	5
Húsnæði Menningarmiðstöðvarinnar	6
Samstarf Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar	6
Verkefni Menningarmiðstöðvarinnar	7
Listasafn Svavars Guðnasonar	14
Byggðasafn	21
Bókasafn Austur-Skaftafellssýslu	23
Rannsóknarsvið	25
Héraðsskjalasafn Austur-Skaftafellssýslu	28
Atvinnu og freðamál	31
Viðauki 1	32
Viðauki 2	34
Viðauki 3	40
Viðauki 4	42
Viðauki 5	44

Formáli

Menningarmiðstöð Hornafjarðar er staðsett í Nýheimum og samanstanda Nýheimar af ólíkum stofnunum. Á efri hæð Nýheima er Framhaldsskóli í Austur-Skaftafellssýslu með aðsetur en á neðri hæð Nýheima er Náttúrustofa Suðausturlands, Fræðslunet Suðurlands, Rannsóknasetur Háskóla Íslands, Nýheimar þekkingarsetur, Vatnajökulsþjóðgarður, verkefnastjóri fjölmennigarmála sveitarfélagsins og Menningarmiðstöð Hornafjarðar. Einnig eru leigðar út skrifstofur til sjálfstætt starfandi frumkvöðla og þá má finna í húsinu nemendaaðstöðu sem háskólanemar fá afnot af.

Starfssvæði stofnunarinnar er Sveitarfélagið Hornafjörður. Stofnunin varð til árið 1990 með sameiningu nokkurra safna. Heiti hennar var upphaflega Sýslusafn Austur-Skaftafellssýslu en breyttist árið 2001 í Menningarmiðstöð Hornafjarðar. Árið 2020 voru atvinnu- og ferðamál sameinuð Menningarmiðstöð Hornafjarðar og því er Menningarmiðstöðin nú miðstöð menningar-, atvinnu-, og ferðamála í sveitarfélaginu.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar starfar eftir gildandi lögum um starfsemi safna, safnalögum, lögum um skil á menningarverðmætum og þjóðminjalögum, bókasafnslögum, lögum um opinber skjalasöfn og siðareglum ICOM. Einnig starfar stofnunin eftir siðareglum og viðmiðum sem höfuðsöfn setja um starfsemi safna, varðveislu og meðferð muna. Innan Menningarmiðstöðvarinnar eru starfrækt sex söfn ásamt atvinnu-, ferða- og rannsóknarsviði sem starfar þvert á einingarnar. Söfnin eru byggða-, sjóminja-, náttúrugripa-, lista-, bóka-, héraðsskjala-, náttúrugripa- og sjóminjasafn og innan Menningarmiðstöðvarinnar eru sex og hálf stöðugildi.

Sýningar á vegum safnanna eru mikilvægur þáttur í safnastarfinu og hér leggjum við áherslu á sérstöðu Hornafjarðar og þess samfélags sem er og var. Í dag eru opnar sýningar í bókasafninu, verbúðinni í Miklagarði og Svavarssafni og unnið er að því að efla sýningarstarf í sveitarfélaginu. Menningarmiðstöðin leggur mesta áherslu á miðlun og fræðslu menningararfs Hornafjarðar, skrásetningu hans og varðveislu til framtíðar, þróunar á atvinnustarfsemi og á ferðamannaiðnaðinum. Einnig verður æ ríkari áhersla lögð á rannsóknarstarf og ekki síst miðlun þess starfs til almennings sem og þátttöku barna og unglunga á þeim vettvangi. Önnur meginmarkmið Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar eru að hlúa að því öfluga og fjölbreytta menningarstarfi sem til staðar er í sveitarfélaginu og að efla atvinnustarfsemi og uppbyggingu ferðamannastaða í sveitarfélaginu. Að efla vitund fólks um sérkenni og menningararf héraðsins og halda þeim sérkennum við með fræðslu, kynningu og beinum aðgerðum. Starf Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar er fjölbreytt og skapandi og eru það einstök forréttindi að vinna við menningu og listir og að miðla menningu og þeirri sögu sem munir safna miðstöðvarinnar hafa að geyma til annara er mjög gefandi. Starf Menningarmiðstöðvarinnar er breytingum háð og hefur síðasta ár ekki gefið neitt eftir í þeirri þróun sem starfið tekur. Tæknin var nýtt af bestu getu og hefur kennt okkur mikið og margt sem við tökum með okkur inn í framtíðina.

Eyrún Helga Ævarsdóttir, forstöðumaður

02.6.2022.

Atvinnu- og menningarmálanefnd

Eftirfarandi nefndarmenn eru kjörnir til setu í atvinnu- og menningarmálanefnd:

Aðalmenn:

- Kristján Sigurður Guðnason, formaður (B)
- Hólmfríður Þrúðmarsdóttir, varaformaður (B)
- Bjarni Ólafur Stefánsson (B)
- Páll Róbert Matthíasson
- Sigrún Sigurgeirsdóttir (E)

Varamenn:

- Guðrún Sigfinnsdóttir (B)
- Steinunn Hödd Harðardóttir (B)
- Guðmundur Gunnarsson (B)
- Bryndís Björk Hólmarsdóttir (D)
- Sigurður Einar Sigurðsson (E)

Stefnumótun menningarmála sveitarfélagsins

Atvinnu- og menningarmálanefnd hélt 12 fundi á árinu og starfaði einnig með öðrum nefndum í samvinnuverkefnum. Unnin var mennignarstefna sveitarfélagsins 2016 og gildir hún til ársins 2026.

Í henni er eftirfarandi lagt til grundvallar:

- Að efla menningarstarf í sveitarfélaginu Hornafirði.
- Varðveita og rækta sérkenni, menningararf og sögu svæðisins.
- Styðja við menningartengda ferðaþjónustu.
- Styðja við menningarstarfsemi einstaklinga og frjálsra félaga.
- Bjóða upp á fyrirmyndaraðstöðu varðandi geymslumál Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar.
- Hlúa að þjónustuhlutverki og menningarstarfsemi Menningarmiðstöðvar.
- Hvetja til samstarfs á sviði menningarmála.
- Styðja við starfsemi listamanna í sveitarfélaginu.
- Styðja við og efla fjölmenningu innan sveitarfélagsins.
- Eiga samstarf um framkvæmd menningarstefnu við menntastofnanir sveitarfélagsins.
- Vinna áfram að samstarfi sveitarfélaga um menningarmál og að Sveitarfélagið Hornafjörður eigi áfram hlut að samningi við ráðuneyti málaflokksins og SASS. Félagsheimili sveitarfélagsins verði nýtt undir félagsaðstöðu og fjölbreytt menningarstarf.

Styrkir

Áætlaður rekstrarstyrkur Menningarmiðstöðvarinnar á árinu vegna Sóknaráætlunar Suðurlands 2020-2024 var fimm m.kr. samkvæmt samningi við SASS.

SASS

- Barnastarf MMH 153.000 kr.
- Barnabókahöfundar heimsækja bókasafn og grunnskóla á Höfn 150.000 kr.
- Rithöfundakvöld MMH 150.000 kr.
- Upplestrakvöld með fjölmennningarlegu ívafi 150.000 kr.
- Sundlaugarpartý 250.000 kr.
- Pólskur kvikmyndaklúbbur á Höfn 675.000 kr.
- Uppsetning myndlistarsýningar Katrínar Sigurðardóttur 650.000 kr.

Safnasjóður

- Skráning safneignar í Sarp 1.200.000 kr.

Þjóðskjalasafn

- Rekstrarstyrkur 722.000 kr.
- Verkefnastykur 930.000 kr.

Ríkissjóður

- Mikligarður 4.500.000 kr.
- Listasmiður Hringfara 1.280.000 kr.

Skinney Þinganes

- Sundlaugarpartý 50.000 kr.

Sérstakar þakkir eru færðar þeim sem stutt hafa við starf Menningarmiðstöðvarinnar

Stefnumótun

Starfsstefna

Ákveðið var að fara í endurskoðun starfsstefnu Stofnunarinnar árið 2020. Hófst vinna við starfsstefnuna á haustmánuðum 2020 og fundað var með starfsmönnum og Atvinnu- og menningarmálanefnd. Unnið er að starfsstefnunni með heimsmarkmiðin og menningarstefnu sveitarfélagsins til hliðsjónar. Starfsstefnan leit dagsins ljós árið 2021 og unnið hefur verið eftir henni síðan hún tók gildi. Sjá viðauka 5.

Stöðugildi og starfsmenn

Forstöðumaður Menningarmiðstöðvarinnar er Eyrún Helga Ævarsdóttir og er í 100% starfi.

Tim Junge starfsmaður byggðasafnsins er í 75% stöðu. Á listasafni er Auður Mikaelisdóttir í 100% stöðu. Auður fór í barnburðarleyfi og í hennar stað vinnur nú Snæbjörn Brynjarsson út árið 2022. Halldóra Jónsdóttir er starfandi héraðsskjalavörður í 100% stöðu, Sigríður Guðný Björgvinsdóttir vinnur við fornleifaskráningu á rannsóknarsviði í 100% stöðu, um atvinnu og ferðamál sér Árdís Erna Halldórsdóttir í 100% stöðu en Gísli Magnússon, bókavörður lét af störfum í lok árs 2021.

Húsnæði Menningarmiðstöðvarinnar

Aðstaða Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar er ágæt þegar litið er til skrifstofupláss en við breytingar í starfsmannamálum hefur stofnunin þurft að fá úthlutað einni skrifstofu til afnota í Nýheimum. Vöntun er á geymsluaðstöðu og þá er sama í hvaða horn er litið. Héraðsskjalasafnið er með aðstöðu í Nýheimum og er það ein lokuð og læst skjalageymsla. Geymslan er nú þegar full en þörf er á að taka til og fjarlægja hluti sem ekki eiga að vera þar. Frumpakka og endurpakka þarf talsverðu magni af skjölum, bæta við hilluplássi.

Leggja þar frekari áherslu á að koma geymslum í Álaleiru í stand, öryggiskerfið þarf að laga og koma hillum upp í nýja geymslubílinu. Koma þarf mununum af gólfinu til að hægt verði að koma munum sem standa úti á plani Álaleiru inn.

Samstarf Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og IceAg

Menningarmiðstöð Hornafjarðar hefur stutt IceAg með upplýsingagjöf og skipulagningu viðburðar.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Náttúrustofa Suðausturlands.

Vinna að upplýsingaskiltum.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar, fjölmennningarfulltrúi sveitarfélagsins.

Ýmis verkefni.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Fallastakkur ehf.

Barnastarf.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og rithöfundar

Rithöfundakvöld og lestur fyrir yngsta stig skólabarna.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og leikskóli Hornafjarðar

Jólabókalestur.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Vatnajökulspjóðgarður.

Umhverfiskynningar.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Leikjanámskeið Sindra

Barnastarf.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Þórbergssetur.

Skráning menningarminja.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Allra veðra von.

Skemmtun.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Hanna Dís Whitehead.

Sýning.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Húlladúlla.

Fjölskyldusirkushelgi Húlladúllunnar á Höfn.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Allra veðra von.

Skemmtun.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Landmælingar Íslands

Örnefnaámskeið.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Mirian Kolev- Live Soundscapes.

tónleikar.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Gola.

tónleikar.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Gallery MUUR

Sýningin [].

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Kvennakór Hornafjarðar.

Skemmtun.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Tón- og grunnskóli Hornafjarðar

Ýmis verkefni.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Jón Proppé .

Fyrirlestur „Svavar Guðnason. Málarinn í ljósi jökulsins“.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Hringleikur

Allra veðra von - skemmtun.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Polar institute.

tónleikar.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Agnes Hjaltalín Andradóttir.

Blómaskiptimarkarður.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Ísar Svan.

Myndlistarsýning – Jarðtengdar hugmyndir.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Jöklaveröld.

Heimsókn barnastarfsins.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Soffía Auður Birgisdóttir.

Sýning – Sögur án orða.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og dj.flugvél og geimskip.

Tónleikar – sundlaugarparty.

Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Skrímir Árnason.

Tæknimál.

Verkefni Menningarmiðstöðvarinnar

Menningahátíð sveitarfélagsins

Menningarverðlaun og styrkir 2021

Oft er vandmeðfarið að velja handhafa menningarverðlauna og eins og ávallt var nefndinni vandi á höndum að velja úr hópi þeirra sem tilnefndir voru því öll eru þau menningarstarfi samfélagsins til sóma. Tilnefningar ársins komu frá íbúum Hornafjarðar og nefndarmönnum.

Þeir sem tilnefndir voru:

Kef- Lavík fyrir framlag þeirra til íslenskrar poppsenu, fyrir, ljóðræna, frumlega og stórbrotna texta.

Lind Draumland og Tim Junge - fyrir Gallerí MUUR þar sem þau hjón hafa sett upp fjölda listsýninga á heimili þeirra og opnað fyrir gesti og gangandi.

Hanna Dís Whitehead- fyrir starf hennar í þágu menningarmála á Hornafirði og fyrir framlag hennar til listar og hönnunar.

Þorkell Ragnar Grétarsson fyrir framlag hans til tónlistar og menningar í sveitarfélaginu.

Menningarverðlaun Hornafjarðar hlaut að þessu sinni Hanna Dís Whitehead fyrir starf hennar í þágu menningarmála á Hornafirði og fyrir framlag hennar til listar og hönnunar.

Verk Hönnu Dísar hafa vakið verðskuldaða eftirtekt og er hún eftirsóttur hönnuður víðs vegar um heim. Hanna hefur haldið sýningar í heimabyggð, Reykjavík og víða erlendis og komið fram í ótal viðtölum bæði í blöðum og sjónvarpi.

Hanna Dís hefur meðal annars unnið að fjölda sýninga og skipulagt listasmiðjur fyrir börn fyrir Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Svavarssafnið en hún hefur sérstakan áhuga á að ýta undir listáhuga barna.

Á árinu 2021 var Hanna á meðal hönnuða sem voru fengnir til að hanna vörur fyrir Listasafn Reykjavíkur - Ásmundarsafn. Í kjölfarið var hún með tvær sýningar á Hönnunarmars, einkasýningu í Norræna húsinu og samsýningu í Harbinger galleríinu. Þar á eftir tók hún þátt í samsýningu í Berg Gallery, Stance-linear narratives. Í sumar var hún svo með opna vinnustofu í Miklagarði þar sem hún vann út frá munum af byggðasafninu að gerð flosteppa. Í lok sumars var haldin sýning á því sem var vel sótt. Stuttu seinna fór hluti af þessu teppum ásamt skúlptúrum á sýninguna Pottþétt fimm í fötum í Gallery Port. Í lok október 2021 fór af stað auglýsingaherferð Eyjólf Pálssonar til að kynna fjölbreytileika íslenskrar hönnunar. Á stórum skjáum og strætóskýlum voru fjölmargar myndir settar í birtingu til að vekja athygli á málefnum. Verk úr vörulínu Hönnu Dísar Dialog, sem framleidd er á Hornafirði voru meðal þeirra sem valinn voru í herferðina. Í lok árs 2021 hannaði hún jólaköttinn fyrir Rammagerðina en hann var innblásinn af norrænu jólasakrauti úr stráum og unnin úr höfrum úr Nesjum. Hún tók auk þess þátt í þremur jólasýningum í Reykjavík í Ásmundarsal, Listval og Gallery Port. Hanna Dís er nú með opna samsýningu í Ásmundarsal sem ber nafnið "Í öðru húsi" svo fátt eitt sé nefnt sem Hanna Dís hefur tekið sér fyrir hendur á liðnu ári.

Alls bárust 10 umsóknir um menningarstyrki, og eru þeir veittir félagasamtökum og einstaklingum til menningartengdra verkefna. Fram kom í máli Kristjáns að með þessum styrkjum vilji nefndin hvetja og styrkja félagasamtök og einstaklinga til frekari starfa í þágu menningar.

Eftirtalin félagasamtök hlutu styrk að þessu sinni:

Blús og rokkklúbbur Hornafjarðar, Gleðigjafar, Samkór Hornafjarðar, Karlakórinn Jökull, Kvennakór Hornafjarðar, Leikfélag Hornafjarðar, Lúðrasveit Hornafjarðar, Hornfirski skemmtifélagið, Félag Harmonikkunnenda og 785 FHM ehf.

Atvinnu og rannsóknasjóður

Sex metnaðarfullar umsóknir voru sendar inn í sjóðinn. Hljóðaði heildarupphæð umsóknanna upp á rúmar 7,5 milljónir en alls voru 2.4 milljónir króna til úthlutunar. Meginhlutverk sjóðsins er: „Að efla byggð og atvinnu í Sveitarfélaginu Hornafirði og er sjóðnum ætlað að veita styrki til verkefna sem lúta að atvinnuþróun, rannsóknum og nýsköpun í Sveitarfélaginu Hornafirði.“ Í ár var einni milljón úthlutað úr A-hluta og hlaut Sláturfélag Austur Skaftafellssýslu styrkinn fyrir verkefnið „Sláturfélag Austur-Skaftafellssýslu Gæðahandbók vegna sláturhúss og matarsmiðju“ Úr B-hluta var úthlutað 1.4 milljónum. Náttúrustofa Suðausturlands hlaut tvo styrki, annars vegar fyrir verkefnið „Risadiskur í Hornafjarðarhöfn“ og hins vegar fyrir verkefnið „Tröllasmiður í Hornafirði“. Enn fremur hlaut „Fuglaathugunarstöð Suðausturlands“ styrk fyrir verkefnið „Skúmur í Austur-Skaftafellssýslu“ og Rannsóknarsetur Háskóla Íslands, Hornafirði fyrir verkefnið „Sjónræn gögn – skriðjökla“.

Humarhátíð

Sveitarfélagið Hornafjörður og Humarhátíðarnefnd tók þá ákvörðun að halda ekki Humarhátíð með formlegum hætti árið 2021. Sveitarfélagið Hornafjörður og Menningarmiðstöð Hornafjarðar efndu til óformlegrar Humarhátíðar þar sem viðburður var dreift yfir sumartímann.

Sjá dagskrá í viðauka 4.

Mikligarður

Hafnar eru framkvæmdir á húsinu þar sem hugað er að innri þáttum hússins eins og vatni, rafmagni, brunavörslu, einangrun og ytra byrði lagfært.

Þrjónaklúbbur á bókasafninu

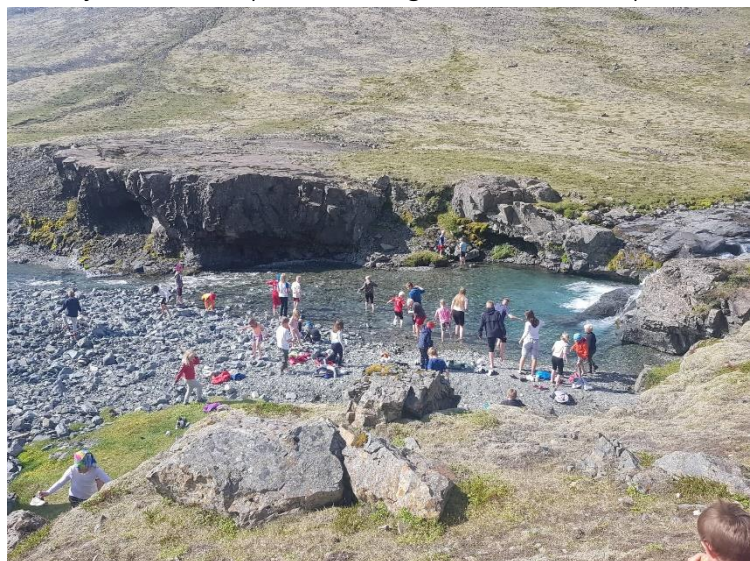
Fólk hittist og ræðir handavinnu og stundar. Kaffi á könnunni og sjálfsagt að koma með heimabakað.

Hringleikur

Sýningin *Allra veðra von* var haldin á Höfn, myndræn og hrífandi sýning fyrir áhorfendur á breiðum aldri óháð tungumáli. Spennandi akrobátík, áhætta, grín og glens, ljóðrænar myndir og magnaðir loftfimleikar flétta saman sögur af mönnum og veðri.

Barnastarf

Hefð er fyrir því að Menningarmiðstöð Hornafjarðar standi fyrir fræðslu og skemmtiferðum fyrir börn frá sjö ára aldri. Í sumar var þar engin breyting á og voru farnar tíu ferðir, tvær þeirra voru farnar í samstarfi við leikjanámskeið Sindra og gekk það vonum fram og mættu þá um 60 börn í ferðirnar annars eru vanalega um 15 börn að meðaltali í ferðum miðstöðvarinnar. Í barnastarfi sumarsins skoðuðum við nærumhverfið og fræddumst um náttúruna, fórum í bátsferð út í Mikley, farið var upp að Þorgeirsstaðafossum og leikið í ánni. Björn G. Arnarson fór með börnin út í Ósland og sagði þeim frá lífríkinu og lífsháttum fugla. Við skoðuðum Þórbergssetur, heimsóttum Jöklaveröld í Hoffelli og skelltum okkur í pottana góðu. Við

heilsuðum upp á dýrin í Flatey og fræddumst um hesta hjá Hlíðarbergshestum. Í ár var einnig boðið upp á listasmiðju í barnastarfinu þar sem börnin skoðuðu það sem finna má úti í náttúrunni í smásjám og unnu svo listaverk í tengslum við það.

Ferðirnar tókust allar mjög vel og við vorum við mjög heppin með veður í sumar. Börnin stóðu sig öll með þrýði og hafa greinilegan áhuga á umhverfi sínu. Starfsfólk Menningarmiðstöðvarinnar þakkar öllum þeim sem tóku þátt í ferðunum og öllum þeim sem lögðu lið. Svona starf getur ekki gengið nema með velvilja samfélagsins og hans njótum við svo sannarlega

Sérstakar þakkir fá: Fallastakkur ehf., Björn Arnarson, starfsmenn Þórbergssseturs, Flateyjar, Hlíðarhesta, Jöklaveraldar og hafnarinnar, bílstjórar og leikjanámskeið Sindra.

Dagskrá má sjá í viðauka 3.

Fjölbjóðaeldhús

Fjölbjóðaeldhús nr. 1

Taílenkir og filippseyskir íbúar í sveitarfélaginu buðu upp á gómsæta rétti frá sínum heimaslóðum.

Einnig var boðið upp á íslenska kjötsúpu

Fjölbjóðaeldhús nr. 2

Pólskir íbúar buðu upp á gómsæta pólska rétti frá sínum heimaslóðum.

Bæði fjölbjóðaeldhúsin tókust vel og voru vel sótt.

Verk í vinnslu

Hanna Dís Whitehad vann í samstarfi við Menningarmiðstöðina *Verk í vinnslu*. Þar sýndi hún flosteppi sem unnin hafa verið með flosbyssu síðustu vikur. Teppin eru innblásinn af munum úr safneign Náttúrugripasafnsins og Byggðasafnsins t.d. steinum, fuglum og luktum. Verkin voru sum í vinnslu en önnur fullkláruð og var gestum og gangandi boðið að koma að kynna sér aðferðir og ferlið við gerð slíkra teppa.

Aðventuhátíð

Vegna óvenjulegra aðstæðna í samfélaginu var ákveðið að halda ekki hefðbundna aðventuhátíð og var hátíðinni því skipt upp í minni hátíðir sem voru haldnar á laugardögum fyrir jól.

Dagskránná má sjá í viðauka 1.

Upplýsingaskilti

Unnið var að upplýsingaskiltum í samstarfi við náttúrustofu Suðausturlands og var verkefnið styrkt af SASS. Skiltin verða sett upp á þrem stöðum á Höfn og sýna þau örnefni þeirra eyja og fjalla sem sjá má frá Höfn.

Fjölskyldusirkushelgi Húlladúllunnar á Höfn

Húlladúllan heimsótti Höfn á Hornafirði með bráðskemmtilega og heilsueflandi fjölskyldusirkushelgi. Þátttakendur fengu að prófa hinar ýmsu sirkuslistir og og sirkusáhöld. Dagskráin var sérstaklega sniðin að því að fjölskyldan og samfélagið geti öll tekið þátt saman burtséð frá aldri og stærð. Þá dró Húlladúllan fram eldfærin og lék listir sínar með logandi sirkusáhöldum um kvöldið.

Prettándagleði

Prettándagleði var haldin á bókasafninu þar var dregið út vinningshafa í ratleik sem settur var upp um bæinn, kórsöngur og jólasveinar voru meðal skemmtiatriða og var viðburðinum streymt.

Birta litla plokkari

Sýningin opnaði í júní og fékk mikil lof fyrir frumlegheit. Á sýningunni mátti sjá safn Birtu litlu sem er kisa sem þekkir ekkert skemmtilegra en að plokka og er hún sérstaklega öflugur plokkari. Birta plokkar rusl á hverjum degi og færir eiganda sínum, Stefaníu Hilmarsdóttur sem ákvað að halda upp á góssið til að sjá hve mikið rusla Birta plokkar yfir árið.

Polar Institute

Breski tónlistarmaðurinn Rob Thorpe kom á Höfn og með honum þrír íslenskir tónlistarmenn. Kvartettinn flutti nútímatónlist eftir Rob Thorpe sem hann samdi m.a. er hann dvaldi í listamannsíbúðinni Skriðuklaustri. Þá var hluti efnisskrárinnar helguð tónlist sem er afrakstur samvinnu þeirra Sævars Helga Jóhannssonar (S.Hel)

Flytjendur voru:

Rob Thorpe - rafgítar

Sævar Helgi Jóhannsson - píanó

Sigurður Halldórsson - sello

Símon Karl Sigurðarson - Klarínnett

Veggurinn

[]

Sýningin [] opnaði 27. nóvember og var hún í samstarfi við gallerí MUUR og fjallað sýningin um tæknina sem er stöðugt að samtvinnast raunveruleika okkar og samruni hins eiginlega veruleika og sýndarveruleika virðist óhjákvæmilegur. Á þessari sýningu eru kannaðar þverlínur myndlistar og tækni þar sem hið eiginlega rými er túlkað með algrím sem framkallar ný óskoðuð rými og víddir sem myndgerast í formi arkitektúr teikinga. Þessi svæðisbundnu tölvugerðu verk eru unnin út frá grunnmynd af ganginum í Hagatúni 7 þar sem gallerí Muur er staðsett. Video verk sýnir nýjar útgáfur af rýminu í sífellu í rauntíma. Hvert prentað verk er ein útgáfa af endalausum mögulegum samsetningum rýma sem var valin til að verða einstakt prentverk. Halldór Eldjárn hefur einnig unnið sérstakt hljóðverk fyrir hvert verk sem er að hluta til tölvugert og er byggt á formlegum þáttum verkanna. Tónverkið í heild sinni verður pressað á vínyl plötu sem fylgir hverju verki.

Sýningarstjóri: Björk Hrafnadóttir.

Sögur án orða

Sýning á myndverkum rithöfunda á veggnum.

Myndir úr einkasafni Soffíu Auðar Birgisdóttur.

Dr. Soffía Auður Birgisdóttir er einn okkar fremstu bókmenntafræðinga og er órjúfanlegur hluti af íslensku menningarlífi. Hún er sérfræðingur í Þórbergi Þórðarsyni og gegnir stöðu fræðimanns við Rannsóknarsetur Háskóla Íslands á Höfn í Hornafirði. Soffía Auður hefur helgað líf sitt bókmenntum og skilið eftir sig spor víða innan ritlistar. Með markvissu og óeigingjörnu starfi í þágu bókmenningar hefur henni hlotnast heldur óvenjulegur safnkostur en íslenskir rithöfundar hafa gjarnan launað henni styrka handleiðslu með skapandi hætti. Sýningin er lof til myndmáls.

Á sýningunni eru verk eftir:

Kristínu Ómarsdóttur

Vigdísi Grímsdóttur

Elísabetu Kristínu Jökulsdóttur

Sjón

Ísbjörgu

Þórunni Jörlu Valdimarsdóttur

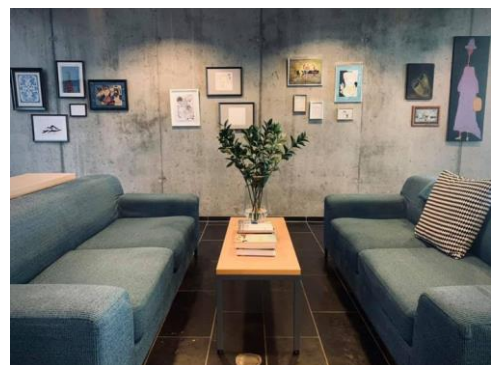
Hermann Stefánsson

Bjarna Bjarnason

Jón Karl Helgason

Hallgrímur Helgason (mynd í eigu Sæmundar Helgasonar)

Menningarmiðstöðin þakkar Soffíu Auði fyrir lánið á verkunum.

Á veggnum voru einnig sýningar á verkum leikskólabarna.

Gallerý Nýheimar

Jarðtengdar hugmyndir

Sýningin Jarðtengdar hugmyndir opnaði þar mátti sjá listaverk eftir Ísar Svan voru þau til sýnis yfir sumartímann.

Umfjöllun 2021

Mikið var fjallað um sýningar Svavarssafna og starf Menningarmiðstöðvarinnar á síðum fréttamiðla einnig mátti sjá frá sýningum Svavarssafns í sjónvarpinu.

Sjá í viðauka 2

Ferkari upplýsingar um viðburði s.l. árs má finna á síðu Menningarmiðstöðvarinnar á Facebook:

<https://www.facebook.com/menningarmidstod>

Listasafn Svavars Guðnasonar

Um safnið

Þann 12. Apríl árið 1995 sameinuðust sveitarfélög í Austur-Skaftafellssýslu um stofnun listasafns. Listasafnið opnaði með myndlistarsýningu í félagsheimilinu Mánagarði og var safneignin um tvö hundruð verk sem skráð höfðu verið, og við opnun bættust við gjöf verka eftir Jón Þorleifsson. Síðar áttu eftir að bætast við verk eftir Svavar Guðnason, fyrst með gjöf frá danska arkitektinum Robert Dahlman Olsen og svo afar stór og vegleg gjöf frá Ástu Eiríksdóttur, ekkju málarsins. Listasafn Svavars Guðnasonar, eins og safnið heitir í dag opnaði loks 24. júní 2011. Safnið hefur það hlutverk að safna verkum með tengingar við Austur-Skaftafellssýslu, með sérstaka áherslu á Svavar sem er helsti frumkvöðull abstrakt-listarinnar á Íslandi, og reyndar fyrsti málari til að sérhæfa sig alfarið í henni. Annað meginhlutverk Listasafnsins er að skrá og varðveita verk í eigu sveitarfélagsins og stofnana þess. Listaverk skulu að staðaldri vera til sýnis í sem flestum stofnunum sveitarfélagsins. Listasafnið starfar eftir stofnskrá Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar og gildandi lögum um starfsemi safna og safnalögum. Einnig fylgir það lögum um skil á menningarverðmætum og þjóðminjalögum. Auk þess efnir safnið til sérstakra sýninga á verkum úr safneign sinni og/eða frá öðrum söfnum, stofnunum eða einstaklingum í söfum safnsins og öðrum sýningarrýmum innan bæjarfélagsins. Listasafn Svavars Guðnasonar heyrir undir Menningarmiðstöð Hornafjarðar og forstöðumaður er Eyrún Helga Ævarsdóttir. Safnvörður listasafnsins, Auður Mikaelsdóttir fór í fæðingarorlof í lok október og var Snæbjörn Brynjarsson ráðinn til að leysa hana af í byrjun desember.

Safnkostur

Safneign er grunnforsenda þess að safn geti starfað. Kjarni safneignar Listasafns Svavars Guðnasonar samanstendur að mestu af verkum Svavars Guðnasonar og annarra hornfirskra málara. Árið 2021 bættust við á safninu 27 verk og er safneign orðin 578.

Söfnunarstefna

Forstöðumaður Menningarmiðstöðvarinnar og safnvörður listasafnsins taka ákvarðanir í samræmi við stefnu safnsins um gjafir sem safninu eru boðnar og metur hvort taka eigi við þeim. Allir gripir skulu skráðir í viðurkennda safnskrá og skal safnskráin vera aðgengileg almenningi. Það er ekki heimilt að taka við gjöfum sem kvaðir fylgja. Gjöf skal fylgja gjafabréf undirritað af gefanda.

Safnauki, skráning og rannsóknir

Safnauki

Listasafnið eignaðist 27 verk. Tuttugu og sex verk voru gefin safninu og eitt var keypt.

Svanhvít Sigurlinnudóttir gaf safninu 22 verk eftir Jón Þorleifsson, sem samanstóð af mestu af olíumálverkum, en einnig einu steinþrykki og kolateikningum. Jón Þorleifsson fæddist árið 1891 á Hólum í Hornafirði, og var sonur hjónanna Þorleifs Jónssonar alþingismanns og Sigurborgar Sigurðardóttur. (Inn í gjöfinni er portrett-mynd af Sigurborg og sjálfsmynd listamannsins). Jón komst í kynni við fyrsta íslenska landslagsmálarann Ásgrím Jónsson þegar hann heimsótti Hornafjörð 1912 og málaði margar af sínum þekktustu myndum. Árið 1918 hélt hann til Kaupmannahafnar í listnám, og síðan til Frakklands og flakkaði milli Danmerkur, Frakklands og Íslands næsta áratuginn og gat sér gott orð. Hann var valinn á yfirlitssýningu íslenskrar listar í Kaupmannahöfn og Þýskalandi 1927-1928, og á meðal verka eftir Jón má telja stórt málverk í New York, altaristöflu í Bjarnarneskirkju, ýmis verk í listasafni Íslands. Undir lok ævi sinnar málaði hann í Blátúni við Kaplaskjólsvæg í Vesturbæ Reykjavíkur þar sem hann og kona hans ræktuðu sitt eigið lín fyrir léreft í striga, en mestu áhrif hans á þróun íslenskrar myndlistar má sennilega rekja til frumkvæðis hans að stofnun listamannaskálans sem var mikilvægasti sýningarstaður íslenskra myndlistarmanna um miðbik 20. aldar, auk skrifa hans sem listgagnrýnandi Morgunblaðsins í marga áratugi. Þessi verk hafa því tvímælalaust mikið menningarlegt og sögulegt gildi fyrir bæði Hornfirðinga og Íslendinga almennt.

Frá Þórði Garðarssyni þáði listasafnið fjögur málverk, þrjú eftir Svavar Guðnason og eitt eftir Bjarna Guðmundsson. Bjarni tilheyrir sömu kynslóð og Jón, hann fæddist á Papósi 1886 og var kaupfélagsstjóri á Höfn í Hornafirði, og með fyrstu íbúum þorpsins. Í minningargrein um Bjarna í Alþýðublaðinu 1962 skrifar Kristján Imsland: „Hann var náttúruunnandi með óvenju glögg auga og þar sem almenningur sá ekki annað en hversdagsleika í náttúrunni, sá hann sérkennin og skapaði listaverk. Ef Bjarni hefði gengið listabrutina, hefði hann, ég segi óhikandi, orðið einn af okkar fremstu listamönnum.“ Um gildi verka Svavars fyrir Svavarssafn þarf varla að skýra í löngu máli enda er hann óumdeilanlega einn af helstu abstrakt-málurum Íslandssögunnar.

Að lokum má nefna kaup á verki eftir Katrínu Sigurðardóttur. Katrín Sigurðardóttir, fædd 1967, er einn af fremstu listamönnum sinnar kynslóðar. Katrín hefur m.a. sýnt í Metopolitan safninu í New York og var fulltrúi Íslands á Feneyjartvíæringnum 2013. Katrín sýndi sýninguna til *Til Staðar* í byrjun febrúar, en í henni vann listakonan innsetningar úr jarðveg frá ýmsum stöðum. Jarðverkið eins og það var kallað af listakonunni samanstendur af leir sem hún formar í múrsteinseiningar, en fjárfest var í ljósmynd af slíku verki unnið úr jarðveg í nágrenni Hoffells. Með þessum gjöfum og kaupum inniheldur safneign Svavarssafns nú 578 verk.

Rannsóknir

Safnið sér um að skrá og halda til haga upplýsingum um listaverk í eigu sveitarfélagsins og stofnana þess. Safnið rannsakar og stuðlar að rannsóknum á listiðkun í sýslunni, með sérstakri áherslu á list Svavars Guðnasonar en safnið skráir, miðlar og varðveitir upplýsingar um öll verk Svavars og listferil hans.

Skráning

Á árinu hafa fjölmörg verk verið ljósmynduð og skrásett. Við lok árs 2021 var í fyrsta sinn hægt að nálgast verk eftir Svavar Guðnason og aðra listamenn inn á sarpinum, en þar hafa flest söfn landsins skrásett safneign sína, ýmist alla eða að hluta til. Það er enn langt í land með að öll safneign Svavarssafns verði aðgengileg almenningi, en nú er stór hluti hennar opin þannig að hægt er að virða fyrir sér m.a. olíumálverk og steinþrykk Jóns Þorleifssonar, útskurð Guðjóns R. Sigurðarsonar, vatnslitaverk, teikningar og málverk Svavars Guðnasonar. Haldið verður áfram með skráningu árið

2022. Meirihluti safneignar er varðveittur í geymslum í ráðhúsi Hornafjarðar, en mörg verk hanga í opinberum byggingum, skólum og dvalarheimilum og haldin er skrá yfir það í Excel.

Forvarsla

Forvörðurinn Kristín Gísladóttir skoðaði 100 verk Svavarssafns og vann hún verkáætlun um forvörðslu verkanna sem skoðuð voru. Áfram er unnið að málinu.

Húsnæði og gestafjöldi

Húsnæði

Inngangur í sýningarsal er frá Ráðhúsinu og er farið í gegnum Ástustofu. Lítil salur er í anddyri Ráðhússins sem nýtist sem fremra rými safnsins. Geymslur eru einnig í Ráðhúsinu, en listasafnið deilir skrifstofurými með Byggðasafni og Héraðsskjalasafni í Nýheimum. Opnunartími var lengdur yfir sumartímann og er í stöðugri endurskoðun með það að markmiði að fjölga sýningargestum. Enginn aðgangseyrir er á safnið.

Gestafjöldi

Meirihluti gesta sækir safnið á opnunum og öðrum viðburðum. Samkvæmt tölum frá hagstofunni eru tveir þriðju af safngestum á Íslandi ferðamenn, en undantekningin er listasöfn því þar eru Íslendingar 65%. Ferðamenn koma gjarnan við á Svavarssafni á sumrin og er engin ástæða til að ætla að tölfræðin sé mjög frábrugðin þeirri á landsvísu.

Styrkir

Savarssafn fékk úthlutað veglegum styrkjum til forvörslu listaverka safnsins. Alls voru ljósmyndaðar 100 listaverk og unnin úrvinnslu tillaga áætlað er að laga nokkur verk skoruðu hæðst þegar horft var til viðgerðarþarfar á verkunum. Upplýsingar um ástand safneigar má finna hjá forstöðumanni Menningarmiðstöðvarinnar.

Sýningarhald

Þó svo Covid19 hafði áhrif á listasafnið eins og aðra sýningarhaldara árið 2021 líkt og 2020, þá voru haldnar fjórar sýningar í aðalsal safnsins fyrir utan föstu sýninguna í Ástustofu. Þær voru eftirfarandi:

2. feb. - 5. maí - Til Staðar, Katrín Sigurðardóttir.

15. maí - 30. júní - Samtímis, Bjarki Bragason

3. júlí - 30. Sept.- Litir augans, Erla Þórarinsdóttir og Svavar Guðnason.

9. okt. - 28. Jan. -Hringfarar, Guðjón Ketilsson, Elsa Dóróthea Gísladóttir, Sólveig Aðalsteinsdóttir og Guðrún Hrönn Ragnarsdóttur.

Til Staðar (2. Feb. - 5. maí)

Til Staðar voru þrjár innsetningar í náttúru Íslands. Þessi staðbundnu verk voru unnin á afviknum stöðum, við Hoffell undir Vatnajökli, á Skarðsströnd við Breiðafjörð og í Svalbarðshreppi í Norður-Þingeyjarsýslu. Þessum verkum var svo miðlað í sýningarrýminu með ljósmyndum og vídjóverkum, en verkin tengjast samspili efnanna sem staðsetningar, náttúruleg ferli og nærvera manna skapa.

Það sem mannsandinn reisti verður efniviður sömu krafta og forma útlínur fjallsins og árbakkans, sagði félagsfræðingurinn Georg Simmel, og út frá þeim orðum vannur Katrín þegar hún minnir á að tíminn og náttúruöflin standa í eilífu mótvægi við byggingarlistina. Hún hugsar ferla sína sem sem nokkurs konar forsníð fyrir náttúruöflin og setur upp ákveðnar breytur sem leyfa þyngdaraflinu og manngerðum hlut að grípa saman á óvænta vegu.

Sýningin í Svavarssafni var ein þriggja sýninga sem hver um sig eru heimild um verkið, í nánd við uppruna þess og umhverfi. Jarðverkið við Hoffellsá á bæði uppruna sinn og endalok á staðnum. Leirinn, sem efniviður í sínum óendanleika, er minnisvarði um forgengilegt handverk mannsins (memento mori) þegar hann tekur á sig byggt form um stund. Katrín umbreytir gangi tímans í verkinu þar sem hið byggða lífræna form er fljótt að leysast upp í náttúrunni og líkist fornleifum á aðeins nokkrum dögum en ekki árhundruðum. Þannig vekur verkið upp hughrif sem spanna tíma, rúm, landslag, list og sköpun. Undanfari þessa verks eru staðbundin jarðverk og ljósmyndir sem sýndar voru á FRONT þríæringnum í Cleveland í Bandaríkjunum (2018), yfirlitssýningu Katrínar í Broad safninu í Michigan og á Tvíæringnum í Rabat í Marokkó (2019)

Katrín Sigurðardóttir hefur á 30 ára ferli sýnt skúlptúra, teikningar, ljósmyndaverk og stórar innsetningar sem umbreyta reynslu og upplifun áhorfandans. Undanfarin ár hefur hún unnið með efnislega frumferla jarðarinnar í verkum sínum. Katrín hefur átt mikilli velgengi að fagna innan listaheimsins og verk hennar verið sýnd hér heima og víða erlendis en hún hefur m.a. verið fulltrúi Íslands á Fenejvatvíæringnum, Sao Paulo Tvíæringnum í Brasilíu, Momentum í Noregi og Rabat tvíæringnum í Marokkó. Einkasýning hennar í Metropolitan safninu í New York borg árið 2010 vakti mikla athygli.

Sýning Katrínar í Svavarssafni stóð frá 2. febrúar til 5. maí 2021. Sýningarstjóri var Auður Mikaelisdóttir safnvörður listasafnsins. Um verkefnið var fjallað í fréttablaðinu föstudaginn 5.mars (<https://www.frettabladid.is/lifid/myndlistarsyning-sem-er-heimild-um-verki/>) og innslag var gert í ríkissjónvarpinu þann 9.febrúar. (<https://www.ruv.is/frett/2021/02/09/hverfulir-kantsteinar-kastrinar-a-hofn>). Það má því segja að sýningin hafi vakið verulega athygli í fjölmiðlum og hafi einnig ákveðið vægi í alþjóðlegu samhengi.

Samtímis (15. maí - 30. júní)

Á sýningunni Samtímis var haldið áfram að skoða tíma og velta honum fyrir sér í mennsku og jarðsögulegu samhengi. Trjáleifar sem fundust við rætur Breiðamerkurjökuls og höfðu verið grafnar í jarðvegi þar um þrjú þúsund ár og leifar af fornu tré úr Sagehen skóginum í Sierra Nevada fjallgarði Kaliforníu mættust og spegluðust í hvor öðru.

Listamaðurinn Bjarki Bragason er deildarforseti myndlistadeildar listaháskóla Íslands. Hann lauk MFA námi úr California Institute of the Arts í Los Angeles árið 2010. Meðal annarra einkasýninga má telja *Past Understandings* í Kunsthistorisches Museum, og *Desire Ruin* í Naturhistorisches Museum í Vínarborg, *The Sea* í Schildt Stofnuninni í Tammisaari og Hluti af hluta af hluta í Listasafni ASÍ. Meðal nýlegra samsýninga Bjarka RÍKI: flóra, fána, fabúla í Listasafni Reykjavíkur, Imagine the Present í St. Paul St. Gallery, Auckland og Infrastructure of Climate í Human Resources, Los Angeles.

Haldin var listasmiðja á alþjóðlegum degi safna sem listamaður leiddi. Listamaður hélt leiðsögn og vatnslitanámskeið fyrir ungmenni. Einnig tók safnvörður upp hlaðvarp með listamanni.

Samtímis var samstarfsverkefni listasafns ASÍ og listasafns Svavars Guðnasonar.

Litir augans (3. júlí - 30. Sept.)

Litir augans var litrík, ljósnæm og eftirminnileg sýning sem setti verk Svavars Guðnasonar í samhengi við verk annars samtímalistamanns, Erlu Þórarinsdóttur. Báðir listamenn hafa unnið með litróf landslagsins í kringum Hornafjörð og náttúrulegan kraft jökulsins, en tilheyra mismunandi kynslóðum. Svavar er einn helsti frumkvöðull

abstrakt-listar á Íslandi, og Norðurlöndunum og verk hans hafa gríðarmikið sögulegt vægi í bæði innlendu alþjóðlegu samhengi. Eitt af mikilvægustu verkefnum Svavarssafns er að sýna verk hans en á sama tíma setja þau í nýtt samhengi. Erla Þórarinsdóttir er að sama skapi alþjóðlegur listamaður sem hefur sýnt víða um heim. Litir augans studdi við heimsmarkmið númer 5 og 10 þar sem konu og karli af ólíkum kynslóðum er gefið sama vægi og verk þeirra tengd á jafnræðisgrundvelli inni í safninu. Þau eru ólíkt listafólk. Svavar vinnur með litróf jökulsins með málverkinu en Erla með formum og lifandi oxun í verkum sínum, líkt og segir sýningarskrá, endurspeglar ljósheimur Erlu líka hin innri heim og

átök litanna verða myndlíking fyrir sál okkar og líkama. Þegar þessi ólíku verk mættust varð til lifandi ljósheimur í sýningarsalnum sem fékk mjög jákvæð viðbrögð frá sýningargestum.

Sýningin varði frá 3. júlí til 30. september sem er háannatími í safninu, en þá kemur mikið af erlendum gestum með áhuga á sérstæðu landslaginu og menningarsögu sveitarinnar.

Listamaður og sýningarstjóri héldu leiðsagnir um sýninguna, skipulagðar voru heimsóknir m.a. úr leikskólanum Sjónarhól, auk þess sem sýningarstjóri flutti fyrirlestur um Svavar Guðnason og litaheim hans í Nýheimum.

Hringfarar (9. okt. - 28. jan.)

Fjórir listamenn sýna á sýningunni, þau Guðjón Ketilsson, Elsa Dóróthea Gísladóttir, Sólveig Aðalsteinsdóttir og Guðrún Hrönn Ragnarsdóttir. Öll eiga verk þeirra í sýningunni það sameiginlegt að nýta sér náttúruleg efnafræðileg ferli og skrásetja umbreytingar. Einn þeirra Guðjón Ketilsson hlaut íslensku myndlistarverðlaunin í fyrra, en öll hafa þau langan sýningarferil í ýmsum löndum og listasöfnum.

Í sýningunni notuðu listamenn náttúruleg ferli til að skapa liti, og kenndu börnum í sveitarfélaginu hvernig mætti búa til liti með náttúrulegum efnum, t.d. steinum og jarðvegi. Að því leyttinu til má segja að Hringfarar tengi saman ýmsar aðrar sýningar á árinu. Litir augans skoðuðu litaflórana í verkum Erlu og Svavars og tengingu þeirra við jökulinn og önnur fyrirbæri í landslagi Hornafjarðar, á meðan Bjarki og Katrín nýttu jarðveg og steina til að minna okkur á tímans og náttúruleg ferli sem stöðugt eru í gangi. Í verkum Elsu

sjáum við tímann, efnið og litinn mætast, en í einu þeirra notar hún sveppi og blý til að skapa hvítan lit í samskonar ferli og málarar fyrr á öldum notuðu áður en framleiðsla á málningu verksmiðjuvæddist. Fyrir miðju sýningarsalarins voru svo litir sem skapaðir höfðu verið með því að brjóta niður steina og leir frá Hornafirði, það kallast að mörgu leyti á við verk Katrínar og hverfula kantsteina hennar (eins og menningin á RÚV orðaði það) og steingerð trén sem Bjarki notaði í sinni listsköpun.

Hringfarar héldu námskeið fyrir alla grunnskólanemendur á Höfn, og var mikil ánægja með það hjá þátttakendum. Sýningin hefur vafalaust vakið einhverja til umhugsunar um náttúruna í Hornafirði og þá liti sem leynast í henni, sem og þá liti sem verða á vegi okkar hversdagslega.

Verkefnið hlaut styrk úr barnamenningarsjóði.

Markaðssetning og samfélagsmiðlar

Samfélagsmiðlar

Safnið nýtir samfélagsmiðla markvisst í starfi sínu. Vefsíða menningarmiðstöðvar er reglulega uppfærð með fréttum úr starfinu, þar sem fram koma upplýsingar um opnunartíma og fróðleikur um listina.

Facebook

Safnið hefur 665 fylgjendur á Facebook þann 20. janúar 2022. 76% þeirra eru konur, 23% eru karlmenn, en það er hallar yfirleitt á karlkynið þegar kemur að lækum á menningarstofnanir. 54% fylgjenda eru búsettir í Reykjavík, 16,5% á Höfn. Önnur sveitarfélög eru fyrir neðan 5%, Hafnarfjörður í 4.4%, Kópavogur 3.8%, Garðabær í 2.1%, en Akureyri og Egilsstaðir reka lestina í 1.7% og 1.1%. Önnur íslensk sveitarfélög mælast varla, en athyglisvert er að sjá að 0.8% fylgjenda Svavarssafns búa í London (eða um fimm manns). Langfjölmennasti þjóðfélagshópurinn sem fylgist með Svavarssafni á facebook eru konur á aldrinum 45-54 ára.

Instagram

Svavarssafn er með 499 fylgjendur á Instagram, en forritið hefur lítið verið notað árið 2021 til að kynna starfsemi safnsins.

Prentun

Listasafnið gefur út sýningarskrár fyrir hverja sýningu sem sett er upp á vegum safnsins. Í sýningarskrá er ávallt einhver fróðleikur um listamann og texti á bæði ensku og íslensku. Plaköt eru oft prentuð út, sömuleiðis boðskort, og eru þau hönnuð af grafískum hönnuði Menningarmiðstöðvarinnar.

Skólahópar og leiðsagnir

Skólahópar

Safnið og starfsemi þess eru reglulega kynnt nemendum í skólum. Í ár komu að öllum líkindum langflest börn í grunnskólum og leikskólum Hornafjarðar. Haldnar voru smíðjur og námskeið í tengslum við tvær sýningar, og skipulagðar heimsóknir í fylgd með listamanni á þær allar.

Leiðsagnir

Leiðsagnir með safnverði eru ávallt í boði sé óskað eftir þeim af hópum sem koma. Leiðsagnir með listamönnum hafa verið í boði fyrir allar sýningar og auglýstar á samfélagsmiðlum.

Starfsemi

Skráning og föst störf Byggðasafnsins

Tim Junge safnvörður Byggðasafnsins fór yfir gamlar skráningar og athugaði hvort skráðir munir væru örugglega að finna á sarpur.is. Tim vann að skráningum með sumarstarfsmanni Menningarmiðstöðvarinnar og gekk skráning vel yfir sumarmánuðina en hægðist á þeim eftir sumarið vegna annarra verkefna starfsmanns. Starfsmaður Byggðasafns er grafískur hönnuður og eru hans verkefni að miklum hluta hönnun grafíks efnis fyrir stofnunina.

Öll forvarsla og myndataka muna hefur farið fram í Álaleirunni en úrvinnsla mynda og skráning inn á Sarpinn hefur farið fram á Menningarmiðstöðinni. Netaðgangi hefur verði komið á í Álaleirunni og hefur það verið mikill munaður og sér starfsmaður fyrir sér að hægt verði að klára allt skráningarferlið á munum í Álaleirunni í framtíðinni.

Sýningar safnsins

Sýning í Verbúð var opin öðru hverju en vegna COVID-19 hefur það reynst erfitt. Í eðlilegu árferði hafa sýningar safnsins verið opnar 9-19 og utan þess tíma eru sýningarnar opnaðar eftir samkomulagi. Einnig má nefna að til sýnis í Gömlubúð eru 29 lánsgrípir frá byggðasafninu.

Geymsluskrá

Geymsluskrá var unnin árið 2019 og var hún mikið nýtt í skráningu muna safnsins á árinu. Þess má geta að nokkrir dagar árið 2020 fóru í það að leita í geymslunni að gripum, þegar fyrirspurnir bárust að utan frá aðilum sem vissu um gripi sem höfðu verið til á safninu og vildu frekari upplýsingar um þá. Ljóst er að skráin nýtist starfsmanni safnsins vel í starfi.

Verkefni

Innan annarra safnaeininga má nefna að þó nokkrir dagar á árinu fóru í afleysingar á Bókasafninu og miklum tíma var varið í ljósmyndun aðfanga. Einnig var tekið þátt í að skipuleggja sameiginlega viðburði innan Menningarmiðstöðvarinnar.

Safnvörður tók þátt í barnastarfinu í ár og var bæði safnverði Listasafns innan handar með gerð grafíks efnis, listasmiðjum safnsins og í ferðum með sumarbarnastarfi Menningarmiðstöðvarinnar.

Safnvörður Byggðasafnsins tók þátt í uppsetningu sýninga og ljósmyndun þeirra. Safnvörður aðstoðaði einnig við uppsetningu sýninga í bókasafninu.

Safnvörðurinn hefur verið að mynda fundargerðabækur, aðföng Héraðsskjalasafnsins og vinna myndirnar til að gera þær birtingahæfar á vef. Einnig hefur starfsmaður byggðasafnsins og önnur grafísk verkefni sem til féllu.

Styrkir

Byggðasafnið fékk úthlutað veglegum styrkjum til skráningar safnmuna og var styrkurinn nýttur yfir sumarmánuðina þar sem ljósmyndaðir og skráðir voru um 300 munir.

Bókasafn Austur-Skaftafellssýslu

Starfsemi

Bókasafn Austur-Skaftafellssýslu starfar í samræmi við lög um almenningsbókasöfn (nr. 36/1997) og gildandi stofnskrá Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar. Hlutverk þess er að jafna aðgang íbúa og gesta sveitarfélagsins að upplýsingum, þekkingu og afþreyingu. Þjónusta safnsins nær til allra án tillits til aldurs, kyns, kynþáttar, stjórnmálaskoðana, trúar, þjóðernis eða þjóðfélagsstöðu.

Bókasafnið er skólabókasafn Framhaldsskólans í Austur-Skaftafellssýslu og vinnur með skólabókasöfnum Grunnskóla Hornafjarðar.

Árið 2017 voru liðin 180 ár frá stofnun elsta bókasafns í Austur-Skaftafellssýslu. Það hét Austur-Skaftafellssýslu lestrarfélag og var stofnað af séra Þórarni Erlendssyni í Bjarnanesi og fleiri prestum árið 1837. Þetta gamla lestrarfélag, sem jafnframt er fyrsta félag sem sögur fara af í Austur-Skaftafellssýslu hafði að markmiði að útvega bækur fyrir félagsmenn sína, aðallega presta, og virðist aðeins hafa starfað til ársins 1844. Til er gerðabók og samþykktir félagsins og virðist að það hafi verið með fyrstu lestrarfélögum á landinu.

Í ár lét Gísli Magnússon af störum á bókasafninu og unnið var að því að ráða nýjan starfsmann þegar árið leið undi lok.

Skráning aðfanga

Nýskráð efni, 866 eintök.

Afskráð efni, 610 eintök.

Útlán

Heildarútlán bókakosts á árinu voru 4560 eintök lánuð út á árinu. Þegar litið er til útlána bókakosts safnsins, þá eru árgangarnir 1950 - 1959 duglegastir að fá lánuð eintök á safninu eða 1233 eintök lánuð, þar á eftir 1940 – 1949 með 912 eintök og 1970-1979 með 611 eintök lánuð úr safnkosti.

Merkingar

Unnið var að endurmerkingum á strikamerkjum bóka á safni. Barnahorninu var endurraðað og hillur merktar.

Viðburðir

Lestrahestur 2021

Í sumar var Menningarmiðstöð Hornafjarðar með lestrarátakið Lestrarhestur 202 fyrir börn á grunnskólaaldri og stóð átakið frá 8. júní til 24. ágúst. Krakkarnir þurftu að lesa 10 bækur og fylla út þátttökublað og þá voru þau kominn í pottinn og fjöldi barna, á aldrinum fjögurra til ellefu ára gömul, tók þátt. Vinningshafar voru Svanborg Rós Jónsdóttir og Þórður Breki Guðmundsson og fengu þau gjöf frá Martölvunni. Aðrir þátttakendur fengu bókaþöfn og voru það: Stefán Birgir Bjarnason, Ingibjörg Matilda Arnarsdóttir, Hinrik Guðni Bjarnason, Sara Mekkín Birgisdóttir, Einar Björn Einarsson og Anna Herdís Sigurjónsdóttir.

Blómaskiptimarkaður

Markaðurinn var opnaður í ágúst og var markaðnum vel tekið og mikið um blómaskipti.

Rithöfundakvöld

Rithöfundarnir Kristín Ómarsdóttir, Þórunn Jarla Valdimarsdóttir, Eiríkur Örn Norðdahl, Haukur Ingvarsson og Sölvi Björn Sigurðsson lásu úr nýútkomnum bókum. Dagskrá kynnti Soffía Auður Birgisdóttir.

Upplestrarkvöld/Prose & Fiction Reading

Ewa Marcinek, Helen Cova and Elena Ilkova lásu úr verkum sínum á Hafinu.

Pólskir kvikmyndadagar - Polskie filmy w Höfn

Kvikmyndaveisla þar sem sýndar voru yfir helgina 25.- 26. september Pólskar kvikmyndir fyrir börn og fullorðna í Sindrabæ.

Sundlugarpartý

Dj. Flugvél og Geimskip mun leika raftónlist á sundlaugarbakkanum undir sérhönnuðu ljóssasjóí eftir Þorstein Sigurbergsson.

Starfsemi

Meginverkefni rannsóknarsviðs Menningarmiðstöðvar er skráning menningarminja í Sveitarfélaginu Hornafirði. Skráning fornleifa og gerð húsakannana er mikilvægur þáttur í verndun og varðveislu menningararfsins. Í lögum um menningarminjar nr. 80/2012 er kveðið á um að skráning fornleifa skuli fara fram áður en deiliskipulag er afgreitt og/eða framkvæmdaleyfi veitt. Fornleifar eru skráðar á vettvangi samkvæmt skráningarstöðlum Minjastofnunar Íslands svo skráningin teljist fullnægjandi. Á deiliskipulagsstigi gerir stofnunin auknar kröfur til vettvangsvinnu við fornleifaskráningu, aðallega uppmælingu minja og ítarlega leit að fornleifum á framkvæmdasvæðinu.

Samkvæmt sömu lögum er einnig kveðið á um að skráning húsa og mannvirkja skuli fara fram áður en gengið er frá aðalskipulagi eða deiliskipulagi. Húsaskráning er undanfari húsakönnunar og húsakönnun byggir á húsaskráningu. Slík skráning byggist á sagnfræðilegum heimildum og ítarlegri vettvangskönnun þar sem núverandi ástandi bygginga er lýst í máli og með myndum. Húsakönnun er byggingarlistaleg og menningarsöguleg könnun, byggð á sögulegum heimildum, vettvangskönnun og varðveislumati. Að kröfu Minjastofnunar er skráningin unnin í rafrænu skráningarforriti *Hugin*, sem stofnunin lætur í té. Skráningin byggir á eftirfarandi atriðum: grunnskráningu mannvirkis samkvæmt fasteignaskrá, upphafleg gerð, breytingasögu, núverandi gerð, sögu mannvirkis og varðveislumati þess. Allra heimilda er getið í heimildaskrá. Með gerð húsakannana fæst yfirlit yfir byggingararfinn sem leggur grunn að því að unnt sé að móta stefnu um verndun hans.

Fornleifa- og húsaskráning vegna deiliskipulags

Á árinu 2021 var unnið að þremur skráningarverkefnum í landi sveitarfélagsins vegna skipulagsgerðar. Öll verkefni voru gerðuð fornleifaskráningu og tvö þeirra húsaskráningu að auki. Húsaskráningin var unnin í samstarfi við ASK arkitekta annars vegar og kaa ehf hins vegar, sem sáu um gerð húsakönnunar og varðveislumats í tilteknum verkefnum.

Hrollaugsstaðir

Í byrjun árs fór fram fornleifa- og húsaskráning í landi Hrollaugsstaða í Suðursveit vegna framkvæmda á lóðinni. Alls voru gerðar fimm minjaskráningar innan skipulagsreits, þrjár tóftir, náttúruminjar og heimild um kvíar. Sveitarfélagið er eigandi að landi og mannvirkjum á Hrollaugsstöðum, tvö steinsteypt hús, félagsheimili og fyrrum skólahúsnæði Suðursveitar, Hrollaugsstaðaskóli. Í suðvesturhorni lóðarinnar er klettaholt sem kallast Kvíaklettur, þar voru fjárvíar áður fyrr. Sunnan undir Kvíakletti stóð fyrsta samkomuhús Suðursveitar, byggt árið 1923. Húsið var úr timbri á einni hæð, þverhús byggt í tóft. Borgarhafnarhreppur stóð fyrir byggingunni sem fundarhús hreppsins og þjónaði húsið hlutverki sínu fram til 1945 en nýja félagsheimilið var tekið í notkun. Hrollaugsstaðir voru byggðir á árunum 1943-1948 að tilstuðlan Ungmennafélagsins Vísis í Suðursveit, sem félagsheimili og skólabygging. Kennsla hófst í félagsheimilinu haustið 1945 en áramótin 1947-48 var skólahúsið með heimavist tekið í notkun og markaði upphaf heimavistarskóla í Austur-Skaftafellssýslu. Fundar- eða þinghúsið eins og það var kallað var rífið haustið 1945 og byggingarefni hússins selt á uppboði.

Leiðarhöfði

Á vormánuðum var gerð minjakönnun og skráning á lóðinni við Leiðarhöfða á Höfn, að beiðni skipulagsstjóra sveitarfélagsins. Innan lóðarinnar voru skráðir níu minjastaðir, allir samkvæmt heimildum því öll ummerki mannvirkja sem staðið hafa á lóðinni eru horfin. Ekki eru allar minjar í þessu verkefni skilgreindar sem fornleifar samkvæmt aldursákvæðum minjalaga en voru skráðar engu að síður vegna sögu þeirra. Elstu minjar á lóðinni eru frá 1885 eða fyrir upphaf byggðar á Hafnartanga. Bændur í Nesjum lögðu frá og að strönd við Leiðarhöfða og reistu naust fyrir róðrabáta sína í bakkann. Með vaxandi umsvifum á Hafnartanga, í kjölfar stofnunar verslunar við Hafnarvík, sóttu bændur úr nærsveitum frekar „plássíð“ á bátum, svonefndum fjarðabátum, frekar en að nota landleiðina. Þeir lögðu bátum sínum að landi í vik suðaustan við Leiðarhöfðann. Nesjabændur fóru að nota Hornafjarðarós í meira mæli eftir að verslunarskip verslunar Tuliníusar sigldu um ósinn, allt fram að vélbátaútgerðin tók við um 1920.

Höfðahúsið var reist á Leiðarhöfðalóð árið 1906. Það var þriðja íbúðarhúsið sem byggt var í plássinu og það fyrsta utan verslunarlóðarinnar við Hafnarvík. Húsið átti fjölbreytta og merkilega sögu og þjónaði margvíslegu hlutverki. Í upphafi sem íbúðar- og verslunarhús Gunnlaugs Jónssonar kaupmanns, um tíma sem sjóbúð Þórhalls Daníelssonar, aðsetur héraðslæknis, húsnæði fyrir barna- og unglingakennslu, sláturhús og síðast sem fiskverkunarhús. Höfðahúsið var rífið um miðja tuttugustu öld.

Stekkaklettur

Að beiðni skipulagsstjóra fór fram minja- og húsaskráning á lóð sveitarfélagsins við Stekkaklett á Stekkanesi, í fyrrum landi Hafnarness. Alls voru skráðir sex minjastaðir innan skipulagsreitsins. Heimildir geta þess að stekkur hafi verið í Stekkanesi en nánari staðsetning hans er ekki kunn. Á gamalli loftmynd má glögglega sjá rétt eða stekk sunnan í Stekkaklettinum en líklegt þykir að réttin hafi vikið fyrir yngri mannvirkjum á lóðinni. Í brekkunni norðvestan í Stekkakletti liggur tæplega 70 m. langur túngarður úr torfi. Efst á Stekkakletti stendur íbúðarhús, áður aðstöðuhús Skyggnis, jarðstöð Póst og Síma. Stöðin var reist á tíunda áratug 20. aldar sem varastöð fyrir jarðstöðina við Úlfarsfell í Mosfellsbæ. Stöðvarnar hættu starfsemi 2005 og búnaður stöðvarinnar á Stekkakletti hefur verið fjarlægður en byggingar standa enn.

Búsetuminjar í landslagi

Á vormánuðum 2020 hófu Menningarmiðstöð Hornafjarðar og Þórbergssetur ehf. samstarf um skráningu fornra býla í Sveitarfélaginu Hornafirði, með það markmið að vernda landfræðilega og sögulega þekkingu á búsetuminjum í Austur-Skaftafellssýslu. Samstarfið byggist á að skrá þessi fornu býli með ítarlegum hætti og leitast við að draga fram búsetusögu þeirra. Verkefninu er skipt í fimm hluta eftir sveitum héraðsins, Öræfi, Suðursveit, Mýrar, Lón og Nes, en byrjað var að skrá minjar í Suðursveit. Á nýju ári 2021 var verkefninu framhaldið með úrvinnslu gagna frá vettvangsvinnu fyrra árs. Samhliða úrvinnslu var unnið með heimildir af ýmsum toga og hafin vefsíðugerð. Í maí hófst undirbúningur að kynningu verkefnisins, með gerð tólf veggspjalda fyrir valin bæjarstæði, hönnuð í samstarfi með grafíska hönnuðinum Tim Junge, starfsmanni Menningarmiðstöðvar. Föstudaginn 18. júní var boðið til opnunar sýningar þar sem verkefnið var kynnt almenningi og heimasíða þess www.busetuminjar.is send út á veraldarvefinn. Í lok sumars var sýningin flutt að Þórbergssetri í Suðursveit.

Í sumarbyrjun hófst skráning búsetuminja á Mýrum, í samstarfi við Sigurð Hannesson, fyrrum starfsmann Menningarmiðstöðvar. Sigurður er Mýramaður og vel kunnugur staðhátum og er það mikilvægt að hafa aðgang að upplýsingum staðkunnugra þegar slík verkefni eru unnin. Meðal bæjarstæða sem skráð voru eru Syðri-Flatey, Oddi, Eskey og Selbakki ásamt minjum í landi Heinabergs. Stefnt er að ljúka skráningu á árinu 2022. Unnið verður með sama hætti að úrvinnslu og kynningu á búsetuminjum á Mýrum og gert hefur verið um Suðursveit, með veggspjaldasýningu og miðlun á vefsíðu verkefnisins. Yfir verkefninu eru sem fyrr Sigríður Guðný Björgvinsdóttir, landfræðingur hjá Menningarmiðstöð Hornafjarðar, Þorbjörg Arnórsdóttir forstöðumaður og Fjölur Torfason frá Þórbergssetri. Þeim til aðstoðar hafa verið auk Sigurðar, Kristinn Fjölsson við myndatökur og Heiðar Sigurðsson með umsjón vefsíðu.

Héraðsskjalasafn Austur-Skaftafellssýslu

Starfsemi

Héraðsskjalasöfn eru sjálfstæð opinber skjalasöfn undir faglegu eftirliti Þjóðskjalasafns Íslands. Héraðsskjalasöfn starfa í samræmi við lög um opinber skjalasöfn nr. 77/2014 og reglugerð um héraðsskjalasöfn nr. 283/1994 auk þess sem ýmis önnur lög og reglur hafa áhrif á starfsemi og rekstur þeirra. Rekstur héraðsskjalasafna er á ábyrgð þess sveitarfélags eða þeirra sveitarfélaga sem að þeim standa. Héraðsskjalasöfn hafa ábyrgðarmikið hlutverk þegar horft er til rekjanleika og gagnsæis í stjórnsýslu sem og réttindum almennings.

Héraðsskjalasafn Austur-Skaftafellssýslu var formlega opnað á Höfn þann 6. mars 1987. Aðdragandi að stofnun skjalasafns er þó talsvert lengri en hugmyndin kom fyrst fram á Bændafundi Austur-Skaftafellinga 1956 og var Héraðsskjalasafni Austur-Skaftafellssýslu í kjölfarið komið komið á fót samkvæmt gildandi lögum þar um í samráði við Þjóðskjalavörð.

Safnið var fyrst til húsa að Krosseyjarvegi 17 en er nú staðsett innan Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar í Nýheimum að Litlubrú. Héraðsskjalasafn Austur-Skaftafellssýslu er rekið af Sveitarfélaginu Hornafirði og heyrir skjalasafnið undir Atvinnu- og menningarmálanefnd og forstöðumann Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar. Stöðugildi við skjalasafnið er eitt og er starfandi héraðsskjalavörður Halldóra Jónsdóttir.

Verkefni

Vegna áhrifa af COVID-19 faraldrinum fór héraðsskjalavörður ekki í fyrirhugaðar eftirlitsheimsóknir á árinu en í framhaldi af heimsóknum var áætlað að hefja vinnu við skjalavistunaráætlanir með forstöðumönnum stofnanna sveitarfélagsins. Það verkefni frestast til næsta árs. Vinnuhópur um nýjan málalykil og skjalavistunaráætlun fyrir Ráðhús Sveitarfélagsins Hornafjarðar tók til starfa en nýtt skjalavörslu tímabil mun hefjast hjá þeim á næsta ári. Nýjan málalykill og skjalavistunaráætlun skal svo senda til samþykktar af héraðsskjalaverði samkvæmt reglum Þjóðskjalasafns Íslands þar um.

Ýmsum stórum viðburðum og ráðstefnum var frestað á árinu vegna harðra samkomutakmarkanna vegna COVID-19 en héraðsskjalavörður sótti þó fjölmarga viðburði, fundi og námskeið en það er mikilvægur þáttur í starfinu að viðhalda þekkingu og fylgjast með þeirri miklu þróun og breytingum sem eiga sér stað í skjalastjórn og skjalavörslu um þessar mundir.

Fundir og fræðsla

Meðal námskeiða sem héraðsskjalavörður sótti voru námskeið um upplýsingaöryggi, námskeið um hvaða reglur gilda um aðgang að gögnum í opinberum skjalasöfnum, námskeið í tímastjórnun og öflugri liðsheild auk fræðslufunda Félags Héraðsskjalavarda og fræðslufunda IRMA Félags um skjalastjórn.

Héraðsskjalavörður sótti haustráðstefnu Félags Héraðsskjalavarda sem haldin var í Neskaupstað og ráðstefnu samstarfssafna sem haldin var á Skógum en formlegt samstarf hefur verið með Héraðsskjalasafni Akraness, Héraðsskjalasafni Árnesinga, Héraðsskjalasafni Kópavogs og Héraðsskjalasafni Mosfellsbæjar frá því árið 2019. Einnig vefráðstefnu um stafræna umbreytingu sveitarfélaga og fjölmarga vefviðburði í tengslum við stafræna vegferð bæði ríkis og sveitarfélaga. Héraðsskjalavörður sat í samráðshópi um varðveislu einkaskjalasafna sem Þjóðskjalavörður skipar og átti þar sæti ásamt Þorsteini Tryggva Mássyni héraðsskjalaverði Árnesinga, Gunnari Erni Hannessyni fagstjóra skráninga hjá Þjóðskjalasafni Íslands, Kristjönu Vigdísu Ingvadóttur skjalaverði við Þjóðskjalasafn Íslands og Braga Þorgrími Ólafssyni fagstjóra handritasafns Landsbókasafns Íslands.

Rekstrarstyrkur

Í fjárlögum ársins 2021 kemur fram að fjárveiting til héraðsskjalasafna er kr. 31.500.000. Þar af er rekstrarstyrkur kr. 15.200.000 og verkefnastyrkur kr. 16.300.000. Skv. nýjum reglum um úthlutun rekstrarstyrks til héraðsskjalasafna, er tekið mið af fjölda stöðugilda á hverju héraðsskjalasafni og fjölda íbúa í umdæmi hvers héraðsskjalasafns. Úthlutun hvers árs er sem hér segir:

- 45% rekstrarstyrks er deilt jafnt niður á öll héraðsskjalasöfn sem hafa rekstrarleyfi.
- Að auki er 40% rekstrarstyrks deilt jafnt niður á héraðsskjalasöfn sem hafa 1-2,9 stöðugildi eða 5.000 til 14.999 íbúa í sínu umdæmi.
- Að auki er 10% rekstrarstyrks deilt jafnt niður á héraðsskjalasöfn sem hafa 3-4,9 stöðugildi eða 15.000 til 49.999 íbúa í sínu umdæmi.
- Að auki er 5% rekstrarstyrks deilt jafnt niður á héraðsskjalasöfn sem hafa 5 stöðugildi eða fleiri eða 50.000 íbúa eða fleiri í sínu umdæmi.

Auk rekstrarstyrks hlaut Héraðsskjalasafn Austur-Skaftafellssýslu 930.000 kr. styrk í miðlunarverkefni og var fjárhæðinni varið í ljósmyndun á hreppsþóki Mýra- og Nesjahrepps frá því fyrir 1940 þó svo að sumar þeirra ná fram yfir þann tíma, alls 52 bækur. Þær eru nú tilbúnar til birtingar á vef en unnið er að því að setja upp miðlunarvef á heimasíðu Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar.

Húsnæðismál

Nú er komið að því sem óhjákvæmilega hefur stefnt í síðastliðin ár, skjalageymsla Héraðsskjalasafns Austur-Skaftafellssýslu fyllist á næsta ári og mun safnið þá ekki geta tekið við fleiri afhendingum. Reikna má með að um mitt á 2022 verði geymslan full nýtt. Það er mikilvægt að rekstraraðilar héraðsskjalasafnsins taki þessa stöðu alvarlega og hefji nú þegar vinnu við úrbætur á aðstöðu skjalasafnsins svo að koma megi í veg fyrir að mikilvæg skjöl sem hafa þýðingu fyrir hag stjórnsýslunnar og réttindi borgaranna glatist.

Afhendingar

- 2021/1 Halldóra Gunnarsdóttir, Höfn, 0,03 hillumetrar, Halldóra Gunnarsdóttir afhenti
- 2021/2 Kvísker, Öræfum, 0,03 hillumetrar, Gísli Jónsson afhenti
- 2021/3 Guðmundur Jónsson, Höfn, 0,03 hillumetrar, Svava Kristbjörg Guðmundsdóttir afhenti
- 2021/4 Einar Björn Einarsson, Höfn, 0,16 hillumetrar, Anna Birna Benediktsdóttir afhenti
- 2021/5 KASK – sláturhús, Höfn, 0,03 hillumetrar, Bryndís Hólmarsdóttir afhenti
- 2021/6 Grunnskóli Hornafjarðar, ófrágengið, Þórgunnur Torfadóttir afhenti
- 2021/7 Kvenfélagið Tíbrá, Höfn, 0,28 hillumetrar, Heiðrún Þorsteinsdóttir afhenti
- 2021/8 KASK – Sláturhús, Höfn, 0,03 hillumetrar, Hermann Hansson afhenti
- 2021/9 Jóhann Karl Stefán Albertsson, frá Lækjarnesi í Nesjum, 0,42 hillumetrar, Sigurbjörg Ragnarsdóttir afhenti
- 2021/10 Unglingaskólinn á Höfn, Höfn, 0,03 hillumetrar, Þórgunnur Torfadóttir afhenti
- 2021/11 Lionsklúbburinn Hænir, Nesjum, 0,03 hillumetrar, Eiríkur Sigurðsson afhenti
- 2021/12 Leikhópur Ungmennafélagsins Mána, 0,03 Nesjum, Eiríkur Sigurðsson afhenti
- 2021/13 Hannes Ingibergur Erasmusson og Sigurbjörg Þorleifsdóttir, 0,03 hillumetrar, Aðalheiður S. Hannesdóttir afhenti
- 2021/14 Ingibjörg Zophoníasdóttir, Hala í Suðursveit, 0,42 hillumetrar, Zophonías Torfason afhenti
- 2021/15 Torfi Steinþórsson, Hala í Suðursveit, 0,08 hillumetrar, Zophonías Torfason afhenti
- 2021/16 Steinþór Þórðarson, Hala í Suðursveit, 0,08 hillumetrar, Zophonías Torfason afhenti
- 2021/17 Benedikt Þorsteinsson, Höfn, 0,03 hillumetrar, Halla Bjarnadóttir afhenti
- 2021/18 Hreggviður Þorgeirsson, Garðabæ, 0,03 hillumetrar, Ragnhildur Jónsdóttir afhenti
- 2021/19 Eiríkur Helgason, sóknarprestur að Sandfelli og Bjarnanesi, 0,08 hillumetrar, Eiríkur Helgason afhenti
- 2021/20 Svavar Guðnason listmálari, Höfn, 0,26 hillumetrar, Snæbjörn Brynjarsson afhenti

Atvinnu og ferðamál

Helstu verkefni ársins

Atvinnu og ferðamál

Unnið var að eftirfylgni og viðbrögðum við stöðu atvinnumála vegna Covid19. Unnið var að mótvægisáðgerðum vegna erfiðrar stöðu á atvinnumarkaði. Má þar nefna þróun á starfi verkefnastjóra virkniúrræða til að efla viðspyrnu í atvinnulífinu, undirbúningur og keyrsla á sértækri styrkveitingu til atvinnulífsins, „Hvatning í Hornafirði“ ofl.

Áfangastaðaaætlun

Unnið var að uppfærslu á Áfangastaðaaætlun Suðurlands þar sem áhersla er lögð á að greina áherslur og tækifæri á Suðurlandi byggt á þrískiptingu svæðisins.

Matarsmiðjan

Unnið var að lausn vegna reksturs matarsmiðjunnar á Höfn.

Loftslagsaðgerðir

Sveitarfélagið Hornafjörður og Festa-miðstöð um sjálfbærni og samfélagsábyrgð gerðu með sér samkomulag um stuðning um loftslagsaðgerðir fyrirtækja og stofnana í sveitarfélaginu 2021-2022. Markmið með verkefninu er að hvetja fyrirtæki og stofnanir á Hornafirði til að setja sér markmið í loftslagsmálum, fræðast um leiðir til aðgerða og mæla árangurinn. Atvinnu- og ferðamálafulltrúi heldur utan um verkefnið ásamt bæjarstjóra og umhverfisfulltrúa.

Innviðauppgbygg

Unnið var að styrkumsóknum fyrir innviðauppgbyggingu í sveitarfélaginu. Hugmyndaleit um skipulag og hönnun á Leiðarhöfða á Höfn ýtt úr vör. Verkefnið var unnið í samstarfi við Félag íslenskra landslagsarkitekta, og stóð yfir fram á vor 2022.

Styrkir

Sveitarfélagið Hornafjörður hlaut tvo rausnarlega styrki úr Framkvæmdasjóði Ferðamannastaða og veitti atvinnu- og ferðamálafulltrúi þeim viðtöku við hátíðlega athöfn í Norræna húsinu þann 9. Mars. Annað verkefnið hlaut hæsta styrkinn hjá sjóðnum árið 2021, rúmar 97 milljónir króna, og sneri hann að því að leggja göngu- og hjólaleið á milli Svínafells, Freysness, flugvallarins við Skaftafell og þjónustumiðstöðvar Vatnajökulspjóðgarðs. Er markmiðið með því að tengja náttúru, samfélag og menningu svæðisins saman á heildstæðan hátt, auk þess sem leiðin skapar öruggan og vistvænan samgöngukost fyrir íbúa og gesti svæðisins. Hitt verkefnið fólst í að efna til hönnunarsamkeppni og vinna skipulagsgerð fyrir Leiðarhöfða á Höfn sem er einstakur reitur. Þar verður áhersla lögð á að hámarka jákvæða upplifun með tryggu og öryggi aðgengi fyrir gesti og gangandi, og voru veittar kr. 24.6 milljónir í það verkefni. Eftir styrkveitinguna var hafin vinna við verkefnið tvö.

Göngu- og hjólaleið

Hönnun á göngu- og hjólaleið í Örafum lokið og framkvæmdir hafnar. Verklok áætluð vor 2022.

Markaðssetning

Unnið að markaðssetningu á svæðinu sem búsetukosti. Búið að vinna content sem er m.a. á heimsíðu sveitarfélagsins, og einnig var samið við sjónvarpsstöðina N4 til að gera nokkra mismunandi þætti af svæðinu.

Viðauki 1

Föstudaginn 10. desember

Kl. 16:00 Lúðrasveitin lætur sjá sig í bænum og spilar ljúfa jólatóna.

Kl. 17:00 – 18:00 býður Menningarmiðstöðin upp á kakó við bæjarjólarefð með dyggri aðstoð Kvennakórs Hornafjarðar. Í ár lítum við til umhverfisverndar og óskum eftir því að fólk komi með sína eigin bolla og gæði sér á kakói. Vegna gildandi sóttvarnarlaga biðjum við fólk að dvelja ekki lengi á svæðinu svo að allir komist að og virða nálægðarmörk milli fólks sem ekki er í nánum tengslum.

Kl. 17:00-18:00 Jólasveinar í gönguferð heilsa upp á börnin.

Laugardaginn 11. desember

Kl. 13:00 verður boðið upp á jóla sögustund og jólaföndur á bókasafninu.

Kl. 14:00 Barnakór tónskólans syngur fyrir gesti og gangandi í Nýheimum.

Föstudaginn 17. desember

Eldri borgurum verður boðið upp á samveru í Ekrinni þar sem fyrirlesarinn Eiður Ævarsson flytur fyrirlestur um jólasveina, vætti og sögur þeim tengdum. Þá mun hann einnig heimsækja eldri bekk Grunnskóla Hornafjarðar og kynna þeim jólasveinana.

Laugardaginn 18. desember

Mun Kvennakór Hornafjarðar taka lagið við Nýheima á leið þeirra um bæinn.

Kl. 13:00 Banabókabókalestur á pólsku á bókasafninu og mun Joanna Marta Skrzypkowska lesa fyrir börnin. Jólaföndrið verður á sínum stað á safninu og nú ætlum við að búa til músastiga og skreyta bókasafnið.

kl. 14:00 Sönghópur grunnskólans syngur fyrir gesti og gangandi í Nýheimum.

Þátttaka var góð og skapist góð jólastemming meðal fólks sem sótti viðburðina.

Viðauki 2

Söfn á vegum Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar

Menningarmiðstöð Hornafjarðar rekur firmu söfn í dag en sýningaraðstaða er misgóð eftir því hvert safnið. Það var mikið framfaraskref þegar Nýheimar voru teknir í notkun, þar er Héraðsskjalasafnið og Bókasafnið til húsa ásamt vinnuáðstöðu Menningarmiðstöðvarinnar. Listasafnið Svavarsafnið er í Ráðhusinu, þar eru fastar sýningar og einnig eru settar upp nokkrar sýningar á hverju ári. Mörg listaverkanna hanga uppi í stofnunum sveitarfélagsins og þar geta gestir notið þeirra. Hlutverk listasafnsins er að safna listaverkum eftir íslenska listamenn með sérstakri áherslu á skaffféliska list. Það er auðvitað útilokað að syna öll verkni samtímis og því eru mörg þeirra í geymslum á milli þess sem þau eru synd.

Náttúrugripasafnið á ekki sérstakt sýningarrym á borð við Svavarsafnið en nokkrir munir þess eru til sýnis í Bókasafninu og Gómlubúð, annað er í geymslu.

Byggða- og náttúrugripasafnið í Gómlubúð var mikið ævintýraheimur. Gómlubúð var verslunarhús við Pápas og flutt að Hofi í Hornafirði þegar verslunin færðist þangað, til mikils hagræðis fyrir flesta íbúa sýslunnar. Sögu þessins og ferðalagi þess eru gerð agæt skil í Gómlubúð í dag. Ma fra hafnarvæðinu þegar það var gert að byggða- og náttúrugripasafni og svo aftur a hafnarvæðis þegar það var gert að gestastofu Vatnajökulsþjóðgarðs. Í Gómlubúð eru einnig sýndir ýmsir munir sem tengjast sögu og náttúru.

Söfnunarstefna byggðasafnsins er að safna minjum sem gefa heildstæða mynd af sögu og mannliði héraðsins, minjum sem lýsa heimilshaldi, félagslífi, samgöngum og atvinnuhattum, jafnt til sjávar og sveita. Til skemms tuma var sjávarutveginum gerð skil með sýningum í Skreiðarskemmunni og í Miklagarði, en nú hafa munir úr þeirri fyrrnefndu bæst við það sem hýst er í geymslum safnsins.

Nú standa yfir endurbætur á húsnæði Miklagarðs og eins og sja má í fundargerð Atvinnu- og menningarmálanefndar frá 27. ágúst 2020 er gert ráð fyrir að helmingur hússins verði tekinn undir sýningarhald á vegum safna sveitarfélagsins. Væntanlega verða þar bæði fastar sýningar og lifandi safn. Það orð er haft yfir breytilegar sýningar, með því móti eru meiri líkur á að sama folkið njoti þess að koma reglulega á safnið til að sjá það sem er í gangi hverju sinni. Ákvörðun um fyrirkomulag sýninga safnsins verða þó væntanlega teknar í samstarfi starfsmanna og nefndarinnar sem fer með málaflokkinn, eins og í öðrum málaflokkum Menningarmiðstöðvarinnar.

Söfn Menningarmiðstöðvar starfa eftir viðeigandi lögum hvers safns. Það kemur fram í lögumum hvers safnaflokks hvernig skuli standa að mottöku nýrra afdinga og einnig hvernig skuli standa að því að grísa safnkost.

Grisjun safngripa byggðasafns byggjast á Söfnalögum og eru þau sett til að auka fagmennsku og gagnsæi. Mat forgunar

Myndir úr geymslu Byggðasafnsins

er ekki lengur byggt á aliti viðkomandi starfsmanns heldur að fenginni umsoðn sem oskað er eftir frá höfuðsafni byggðasafnsins, Þjóðminjasafninu og að fenginni umsoðn Safnaraðs.

Í safnkosti margra safna getur verið að finna gripi sem skipta ekki lengur máli fyrir hlutverk safnsins. Engu að síður halda þeir afmál að vera hluti safneignarinnar, og taka þannig þátt og fela í sér kostnað fyrir stofnunina. Af ýmsum ástæðum (t.d. þegar gripi hafa orðið fyrir umfangsmiklum skemmdum eða eru mestir óþarfir vegna þess að mörg samskonar eintök eru til á safninu) er grísjun bæði rökrétt og ábyrgt skref. Það geta því komið upp ástæður þar sem ástæða er til að fjarlægja grip sem er hluti af safnkostinum úr safneigninni. Þessi þörf til að grísa getur verið raunveruleg og ákallandi, en mikilvægt er að huga að ýmsum formlegum og siðferðislegum atriðum áður en slíkt kemur til framkvæmda. Byggðasafnið á mjög marga safngripi og síðan að núverandi forstöðumaður hof stórfa Menningarmiðstöðinni 2017 hefur ekki verið staðið að grísjun safnkosts nema þá að velum sem stóðu í Hoffelli í geymslu Velarnar lagu undir skemmdum og var okkur því ekki til setunnar boðið. Við fórum þá leið að bjóða fyrir eigendum þar aftur til varðveislu. Þær vélar sem ekki fóru til sínns fyrir heima fóru á annað safn eins og Safnalög mæla fyrir um. Tvær velanna eru enn í eigu safnsins.

Það var mikið framfaraskref þegar geymslur á Alealeiru leystu eldra geymsluhúsnæði af hölm. Áður hafði ástæðan verið ófullnægjandi og því miður voru dæmi um að safngripir fægu undir skemmdum. Undanfarnar hefur verið boðinn aðgangur að geymslum safnsins á arlegum safnadegi og stundum oftast því miður höfum við ekki getað auglýst opnar geymslur á síðasta ári vegna korónuveirufaraldursins en sem betur fer hefur dregið úr útbreiðslunni og í kjölfarið hafa söttvarnaryfirvöld boðað tilslakanir. Það er því gleðiefni fyrir okkur að geta boðið upp á opnar geymslur aftur. Stefnt

er að opnum geymslu degi innan skemms og verður dagurinn auglýstur í Eystrahorni.

Að lokum viljum við hvetja íbúa og gesti til að koma á söfnin í Sveitarfélaginu Hornafjarði. Bókasafnið er opið alla virka daga og þar má sjá muni sem tilheyra Náttúrugripasafni og að sjálfsgötu er þar aðstaða til að tylla sér miður með göða bok í hönd. Héraðsskjalasafnið er einnig opið alla virka daga og hægt er að biðja um aðgang að skjölum þess. Almenna reglan er sú að öllum er heimil aðgangur að skjölum í vörðu Héraðsskjalasafns Austur-Skaftafellssýslu. Á því eru nokkrar undantekningar sem lúta að almannahagsmunum og persónuvernd einstaklinga. Gott er að hafa samband við héraðsskjalavörð áður en mætt er á staðinn svo að hægt sé að hafa skjöl til reiðu. Svo er hægt að tylla sér við skrifborð á Bókasafninu til að skoða þau skjöl sem ahugi er á að lesa úr Héraðsskjalasafninu. Reglur fyrir gesti héraðsskjalasafns og um aðritun skjala taka mið af reglum Þjóðskjalasafns Íslands. Opnunartíma gestastofu Vatnajökulsþjóðgarðs í Gómlubúð má finna á vefsíðu þeirra og starfsfólk þjóðgarðsins hefur einnig seð um að opna Verbuðina í Miklagarði fyrir ahugasama gesti, þó sýningin þar tilheyri auðvitað Byggðasafninu en ekki þjóðgarðinum. Sýningar Svavarsafns má finna á heimasíðu safnsins og þangað er ætíð gæran að koma eins og við vitum öll.

Eyryn Helga Eðvarsdóttir forstöðumaður Menningarmiðstöðvar

Eystrahorn

4. tbl. 39. árgangur

Fimmtudagurinn 28. janúar 2021

www.eystrahorn.is

Svavarssafn kynnir myndlistarsýningu Katrínar Sigurðardóttur

Jarðverk Katrínar við Hoffellsá

Myndlistarkonan Katrín Sigurðardóttir sýnir verkið *Til Staðar* í Svavarssafni. Í verkinu hefur Katrín unnið með þær sérstoku aðstæður sem skapast hafa á Íslandi vegna heimsfaraldursins og beint sjónum að því frábæra listsköpunarefni sem er landið sjálft.

Til Staðar eru þrjár innsetningar í náttúru Íslands og heimildir í formi ljósmynda og myndbands. Hin staðbundnu verk voru unnin á afviknum stöðum í þremur landsfjórðungum. Við Hoffell undir Vatnajökli, á Skarðsströnd við Breiðafjörð og í Svalbarðshreppi í Norður-Þingeyjarsýslu. Hugmyndin að baki verkinu tengist samskipti hrafnis sem staðsetningar, mannlegs inngrips og ferlum náttúrunnar sjálfar.

Katrín Sigurðardóttir hefur á 30 ára ferli sýnt skúlptúra, teikningar, ljósmyndaverk og stórarinnsetningar sem umbreyta reynslu og upplifun áhorfandans. Undanfarin ár hefur hún unnið með efnislega frumferla jarðarinnar í verkum sínum. Katrín hefur átt mikið velgengi að fagna innan listheimsins og verk hennar verið sýnd hér heima og víða erlendis en hún hefur m.a. verið fulltrúi Íslands á Fenevjavísringnum, Sao Paulo Tvísíringnum í Brasilíu, Momentum í Noregi og Rabat tvísíringnum í Marokko. Einkasýning hennar í Metropolitan safninu í New York borg árið 2010 vakti mikla athygli.

Sýningin hefst í Svavarssafni þriðjudaginn 2. febrúar 2021 en þar sem veraldlegar aðstæður bjóða ekki upp á samkomuhald verður ekki formleg opnun á sýninguna. Þess í stað býður Katrín gestum í samtal um verkið sama dag kl. 17:00. Aðeins mjög takmarkaður fjöldi gesta kemst að vegna samkomu-

Myndin er birt með leyfi listakonunnar og Sao Paulo Tvísíringins

takmarkana og ytrustu söttvarna verður gætt. Áhugasamir eru vinsamlega beðnir að hafa samband við sýningastjóra, Auði Mikaelisdóttur, í síma 845-4404 og skrá sig eða senda tölvupóst á audur@hornafjardur.is. Listamannaspjallinu verður streymt beint á síðu Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar á YouTube <https://youtu.be/Lat8YEDmAlM> og hvetjum við alla til að fylgjast með áhugaverðri umfjöllun um myndlist. Sýningin mun standa til 5. maí 2021 og eru allir hjartanlega velkomnir í safnið!

Tónleikar í sundlaugargarðinum

Menningarmiðstöð Hornafjarðar í samvinnu við Uppbyggingarsjóð Suðurlands, Skinnney-Pinganes, Þorstein Sigurbergsson ljósmann og Tjörva Óskarsson heft Sundlaugarparti sunnudagskvöldið 17 janúar. Þorsteinn útbjó lýsingu sem vann með vatnsflötinn, gufuna og ef segja má, skammtadagð og ljósleysið. Staðarlistarmennirnir gímaðin og Subminimal spíluðu nokkur lög áður en dj flugvél og geimskip kom og flutti stuðprogram sem endasenti áhorfendum um allan þekkta kosmos sem óþekktan, og las þeim gagnlegar lífsreglur og kenndi hamingjumeðrur.

Mætingin var stórfin og ekki annað að sjá en að krökkarnir hafi skemmt sér gríðarvel, og þau fullorðnu jafnvel líka.

Svo er bara næst að huga að stóru sumar-sundlaugarpartii. Fylgist með.

Myndirnar tók Tim Junge

25. febrúar 2022 | Myndlist | 250 orð | 1 mynd

Rotnandi hestur í íslenskri náttúru

Sýningin Harmljóð um hest verður opnuð kl. 16 á morgun, laugardag, í Svavarssafni á Höfn í Hornafirði og er Ástríður Magnúsdóttir sýningarstjóri. Meira

Menningin
08.02.2021

Fil staðar nefnist ný sýning Katrínar Sigurðardóttur, sem var opnuð á Listasafni Svavars Guðnasonar á Höfn í Hornafirði á dögunum. Þar sýnir hún þrjár innsetningar sem gerðar voru í Hornafirði, á Skarðsströnd og í Þistilfirði.

Fram kom: Katrín Sigurðardóttir

BIRT
8. feb. 2021

ADGENGILEGT TIL
6. apríl 2022

Víðsjá

Priymaschenko, Myrkir músíkdagar, Harmljóð um hest, ráðskonur

Tónlistarhátíðin Myrkir músíkdagar hefst í dag. Hátíðin, sem á sér langa sögu á að veita gott yfirlit yfir það helsta sem er á seyði í íslenskri samtímatónlist í dag. Síðustu ár hefur illa gengið að halda hátíðina, en henni hefur verið frestað í þriggja, það er því gleðilegt að í dag verður hætt við Ásmund Jónsson, listrænan stjórnanda hátíðarinnar.

Í Svavarssafni á Höfn í Hornafirði sýnir Hlynur Pálmason ný ljósmyndaverk á sýningu sem hann kallar Harmljóð um hest. Hlynur hefur hlotið lof og viðurkenningar hérlandis og erlendis fyrir kvikmyndir sínar: Vetrarbræður og Hvítur, hvítur dagur. En Hlynur vinnur auk þess með ljósmyndun sem miðil til að skapa. Við hringjum í Svavarssafn í þætti dagsins og heyrum í Hlyni og sýningarstjóranum, Ástríði Magnúsdóttur

BIRT
1. mars 2022

ADGENGILEGT TIL
2. mars 2022

Tré sem opna vídd inn í tímann

„Ég er að bera tré undan Breiðamerkurjökli saman við tré sem ég var að fylgjast með í Sagehen-skóginum í Sierra Nevada-fjöllum Kaliforníu,“ segir Bjarki Bragason um sýningu sína á Höfn

Kristín Heiða Kristinóttir
skrifstofa.is

„Undanfarnir tölfrár hef ég verið að horfa á staði og hluti í umhverfinu sem tákna einhverjar komur breytinga í tíma. Frá ári 2015 hef ég verið að fylgjast með höfnunni af trénum sem koma í ljós mína við rætur Breiðamerkurjökla. Þetta eru nýj, þejó þjóndir ára gróðurleitar sem hafa verið undir jöklinum og væntast mjög vel, en við bráðan jökulinn kemur í ljós að þetta umhverfi sem hefur verið haldið undir höndum,“ segir Bjarki Bragason myndlistar- og myndhöfðingurinn. Hann er sýningarmanninn – myndhöfðingurinn, á vegum Listasafna ASÍ í samstarfi við og í Svavarsaði á Höfn í Héraðinu, í dag, laugardag. Þar hefur hann fyrir sér tímann í öðru samhengi, tíma manna og samfélagsins við tíma gróðurs og jarðfróðs.

„Í sýningunni drag ég líkur á milli tveggja trjáa sem ég hef verið að fylgjast með. Ég er að bera tré undan Breiðamerkurjökli saman við tré sem ég var að fylgjast með í Sagehen-skóginum í Sierra Nevada-fjöllum Kaliforníu. Ég dróði þar í gótarvinnu sem tilheyrir Kaliforníaháskóla í Berkeley, en þetta er tilræmslegur þar sem viðsýndir notar skóginum sem rannsóknarstofu, til að fylgjast með heyrn hans. Þessi skógi var svo gótt sem allur höfnunni til gróðurs í gullöldu (Kaliforníu) á nýjöldu öld, en að gullöldu löngu sprengtu sjá tré og jarma eru þó mjög fá for tré. Tré á þessum skóginu geta orðið mjög þó und ára gísli, dæmi eru um tré sem eru um fimman þjóndir ára gísli. Eitt fáru förru trjáa sem er þó eitt í þessum skógi er aðaldráttur eftir rannsóknir mínar, en það var ekki höfnun af þó það á skakkt og bentuð ekki í sögnartýlingu. Fyrir um tveimur áratugum féll það lólo undan eigin þunga. Í því míni þessum skógi var ég að skoða þetta tré sem ákveðinn einstaklingur sem opnar dyr inn í fjökla samvinnu menningar, heyrn og lífríkis, og í sýningunni er ég að draga saman tengingar á milli þessara tveggja trjáa á öðrum stöðum í heiminum, sem hefur á sínu málta opnar vídd inn í tímann. Áttundur vega vídd þejó þjóndir ára eftir í tímann hér á Íslandi, hín vega vídd inn í þau fjögur hundruð ár sem hitti tré á Kaliforníu. Þessi tré þó opna líka inn í öðrum áttundur þess að hvern breyting.“

Handleika, horfa, snerta bæði trén

Bjarki segir að á þessum gáttum sem nú eru í vinnuárinu þar sem hefur eigi sér

Bjarki þejó þjóndir ára tré sem kom undan Breiðamerkurjökli.

Morgunblaðið Tími Tóti

Bjarki „Mér finnst áhugavert að skoða þessa skýrtnu stutta og löngu tíma,“ segir hann.

stað finnst sér áhugavert að þula í hvernig tíminn líkur með minnandi hætti, á minnandi tímabólum.

„Það sem gerist í loftslagsbreytingum er að athurdr sem eigi sér stað á stuttum tíma, til dæmis tíminn frá úthlytingu, þeir hafa áhrif á kerfi sem varuþega væru miklu heyrn. Þessi Breiðtré sem kom undan Breiðamerkurjökli var kannski hundruð ára gamalt fyrir þejó þjóndir árum, en geymt í einhverjum konar höfn undir jöklinum og kemur í ljós á veltuðum tíma og hitti fjögur hundruð ára tréð er

Kaliforníutréð Það var skakkt og var þó ekki höfnun í gullöldu í Sagehen-skóginum og varð 400 ára.

ad falla í Kaliforníu, en það hefur átt að vaka á samfélagsi öld. Mér finnst áhugavert að skoða þessa skýrtnu stutta og löngu tíma. Jökullinn er fjögur hundruð ára að ferast en hann gjöf-breyttist nú með aðeins árs málhli vegna breiðunar sem er aðeins hlýttur jarðar. Við lifum á svo áhrakkt tímanum.“

Bjarki segist mikla hafa handleikað, horft á og snert þessi tré og skoðað þrot úr þeim. „Á sýningunni nálgast ég þetta út frá skýrtnu fjökla forstöðum. Ég búi lífríka-þega að bera kjarna í gegnum leifar af stófu trésinu í Kaliforníu og ég stakkt upp hundruðtíð þessum 80 sentimetrar kjarna sem er hlífur þessara þur af trénum. Þetta verður til þess að manneskjan minskar andspenningi verkum. Ég nota ýmsar slakar aðferðir til að nálgast spurningarar: Hvernig gerist eitthvað? Hvernig upplifir maður að breyting eigi sér stað? Hvernig getur maður komist í tengi við að eitthvað hafi gerst fyrir þejó þjóndir árum? Ég nálgast það út frá einni stöðu sem var grafinn inn í trjábot trésinu sem kom undan Breiðamerkurjökli. Tréð hefur grafið undir jarðvegi á sínum tíma og grjótið þeytt sér inn í bakstein, þetta gerist á öðrum undartaki sem varðveitt í þessum eina steini. Þegar maður horfir á þessum stein þá er hann bláttan orkum af þessum löngu hertna undartaki, þessum áhrifum. Þessi reyni ég að heita áhrif til að skilja. Með þessari sýningu er ég að reyna að skilja hvernig maður getur skilið tímann.“

Rannsóknar garð afa síns og ömmu

Bjarki hefur verið í góða samstarfi við jarðfræðinga, fornleifaræðinga og fleira fagfólka í sínum rannsóknum. „Ég vinn mikla á milli

grvna, bæði í stærli míni sem myndlistar- og í Listaháskólanum sem fagfólki í myndlistarvöld. Ég fæ mjög mikla út úr því samstarfi, þetta sýnt um að reyna að skilja og opna spurningar. Ég nálgast þetta bæði út frá skýrtnu og þekkingarvöld, upplifun í myndlist er alltaf sambland fyrri þekkingar og skýrtnu og skýrtnu, líkamsar.“

Bjarki segir að sýningin á Höfn sé hluti af stærra verkefni, en undanfarnir tölfrár hefur hann verið að skoða hlöðun-þessu sinnar og aða í Kópavogi.

„Þetta er tveggja þurta vinnuþingverkefni með Listasafni ASÍ, snarad verkefnið er hér á Höfn, en hitt verður í Kópavogi og verður áframhaldi þar sem ég hef verið að nota hlöðun-þessu sem nokkurs konar rannsóknarstofu í þó hvernig tíminn breytir stað. Þessi sýning hér á Höfn sprettur úr því að ég hef verið að reyna að spjalla nær-umhverfið í stærri hlöðun-þessu umhverfi. Þetta hefur átt með hlöðun-þessu sem flir í öðru eftir að aði og anna féll frá, og ég hef notað garðinn sem heildarvinnu umhverfi þar sem breytingar á persónulegum skala og hlöðun-þessu tengist. Garðinn kallast á við tilræmslegu í Kaliforníu og þessi persónulegi vettvangur þar sem manneskjan spjalla sig í heiminum.“

Hornafjörður einn af öðrum stöðum

Bjarki segist hafa tangu til Hornafjarðar, hann hefur nokkrum sinnum verið í sviti þar sem krakki.

„Ég var stundum í sviti hér hjó Helga Erlendóttur frásku mínar myndlistar- og hefur stöig ég mín fyrstu skrefi á milli. Helga kenna mér að mála og þegar ég var tölfrár kynstíll ég hér þjóð dökum myndlistarmann, Evelyn Mittman, sem var gestur á hóteli franska minnar. Evelyn var allan daginn á milli mála, stóðum umhverfi átt á skýrtnu mála og ég hefur átt af henni, hún sat átti tíu tíma á dag og hafi ferðast um allan heim til þess að horfa á málistöðum. Við skrifabútt á næsta árin og tró-um mikla og góðu vinnu og upp frá því ferðumst við reglulega saman. Evelyn var í rannsókn lærimannarinn í þó að stjla lengi og horfa á viðskiptum til þess að stjla það. Þessu samstarfi minar hér á Hornafjarði er mjög opnað fyrir mig, þetta er einn af mínum öðrum stöðum og samstarfi er öðrum mikla fagfólka hér. Listið hér er áhrif-þétt.“

Viðauki 3

MENNINGARMÍÐSTÖÐ
HORNAFJARÐAR

Barnastarf Menningarmiðstöðvar

Hornafjarðar 2021

Ferðir í sumar:

8. júní Heimsókn í fjósið.
15. júní Fugla og steinaskoðun ferðin hefst kl. 09:00-12:00.
22. júní Hoffell- Jöklaveröld og heitir pottar
29. júní Náttúruskoðun ferðin hefst kl. 09:00-12:00
6. júlí Mikley
13. júlí Smásjár á Bókasafni.
20. júlí Við heimsækjum Hlíðarbergshesta í Borgarhöfn.
27. júlí Þórbergissetur.
10. ágúst Óvissuferð.

Fylla þarf út leyfisblöð við fyrstu ferð barns og fást þau á bókasafninu.

Skrá þarf í hverja ferð á mánudögum.

og fer skráning fram í

síma 470-8050.

Nú líður að því að barnastarf Menningarmiðstöðvarinnar fari af stað. Þar gefst krökkum tækifæri á að kynnast nærumhverfinu á nýjan hátt.

Í ár munum við ferðast um víðan völl og hlakkar okkur til að sjá sem flesta í barnastarfi sumarsins.

Farið verður af stað kl. 13:00 alla þriðjudaga nema annað sé tekið fram.

Farið verður afstað frá Nýheimum.

Við minnum ykkur á að koma klædd eftir veðri og með nesti.

Frítt er í allar ferðir.

Birt með fyrirvara um breytingar

Viðauki 4

Humarhátíð

LAUGARDAGUR

Humarsúpa
Dalbraut 4
Hagatún 14 - Vogabraut

Pallapartý
Morávekpallurinn kl. 18-19
Ránarslóð 12

26. JÚNÍ

Föstudagur 25. júní

Verbúðin er opin alla helgina

14:00	-	18:00	Birta litla plockkari sýningin opin í Miklagarði
		15:00	Djass kvartettinn Gola í Bókasafninu Nýheimum
18:00	-	20:00	Fjölbjóðaeldhús á Hafinu - Fjölbreytt dagskrá og matur frá ýmsum bjóðlöndum
		21:00	Pub Quiz Kvennakór Hornafjarðar í Sindrabæ húsið opnar 20:30
20:00	-	01:00	Harmonikkann og ljúfir tónar í Partýtjaldi Sindra á miðsvæði

Laugardagur 26. júní

11:00	-	14:00	HornafjarðarManni í Nýheimum
11:00	-	18:00	Birta litla plockkari sýningin opin í Miklagarði
14:00	-	18:00	Hoppukastalar á miðsvæði
14:00	-	01:00	Tjaldpartý Sindra á miðsvæði, lifandi tónlist og skemmtiatriði
		14:00	Skótsala (<i>skráning eyrunh@hornafjordur.is</i>)
		14:00	Lalli Töframaður
		14:20	Sigurvegari Hugmyndasamkeppninar "Myndatökusvæði á Höfn" kynntur
		15:00	Tónlistaratriði - Erla Ösp og Andri
		13:30	Sindri/Neisti A - Breiðablik 2 á Sindravellir
		15:30	Húlladúlla - Sýning
		15:15	Sindri/Neisti B - Breiðablik 2 á Sindravellir
16:00	-	17:00	Lúðrasveit Hornafjarðar spilar vítt og breitt um bæinn
		17:00	Húllahringjasmíðja í Nýheimum (3000 kr. þáttaka í smíðju)
18:00	-	20:00	Humarsúpa í boði Skinneyjar Þinganes og Nettó um allan bæ og pallapartý á Morávekpallinum
		20:00	Addi trúbador
		21:00	Una Stef & The SP74 í Sindrabæ

Sunnudagur 27. júní

Frítt í sund fyrir alla í Sundlaug Hafnar

11:00	-	15:00	Opið í geymslum byggðasafnsins í Álaleiru 1
11:00	-	15:00	Vinnustofa Hönnu Dísar opin í Miklagarði
11:00	-	15:00	Birta litla plockkari sýningin opin í Miklagarði
		14:00	Sindri - Einherji á Sindravellir
		20:30	JóiPé og Króli tónleikar á Hafinu

MENNINGARMÍÐSTÖÐ
HORNAFJARÐAR

nettó

Viðauki 5

Menningarmiðstöð Hornafjarðar
Starfsstefna
2021-2025

MENNINGARMÍÐSTÖÐ
HORNAFJARÐAR

Starfsstefna Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar 2021-25

Menningarmiðstöð Hornafjarðar setur sér starfsstefnu á fjögurra ára fresti þar sem áherslur starfseminnar næstu árin eru tilundaðar og sett fram markmið sem ætlunin er að ná á tímabilinu. Starfsstefna er unnin með hliðsjón af starfsstefnu á sviði Menningarmála sem Þjóðminjasafn Íslands gefur út einnig eftir gildandi lögum um starfsemi safna, safnalögum, lögum um skil á menningarverðmætum og þjóðminjalögum, bókasafnslögum, lögum um opinber skjalasöfn og siðareglum ICOM, siðareglum og viðmiðum sem höfuðsöfn setja um starfsemi safna, varðveislu og meðferð muna. Menningarstefnu Sveitarfélagsins Hornafjarðar, Heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna og Áfangastaðaáætlun Suðurlands:

Kynning:

Menningarmiðstöð Hornafjarðar varð til árið 1990 með sameiningu nokkurra safna. Heiti hennar var upphaflega Sýslusafn Austur-Skaftafellssýslu en breyttist árið 2001 í Menningarmiðstöð Hornafjarðar. Innan Menningarmiðstöðvarinnar eru sex safnaeiningar byggða-, sjóminja-, náttúrugripa-, lista-, bóka og héraðsskjalasafn. Við samþykkt á nýju skipuriti Sveitarfélagsins Hornafjarðar 2020 voru atvinnu og ferðamál sveitarfélagsins færð undir starfsemi Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar.

Markmið

Helstu verkefni Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar.

- Hlúa að því öfluga og fjölbreytta menningarstarfi sem er til staðar í sveitarfélaginu og viðurkenna menningarmál sem eitt af meginverkefnum sveitarfélagsins.
- Stuðla að varðveislu og rannsóknum menningarminja í sveitarfélaginu.
- Stuðla að rannsóknum á atvinnu og ferðamálum í sveitarfélaginu.
- Skipulag menningar-, atvinnu og ferðamála sé skýrt.
- Stjórnun menningar-, atvinnu- og ferðamála sé markviss.
- Efla vitund fólks um sérkenni og menningararfi héraðsins og halda þeim sérkennum við með fræðslu og kynningu.
- Styðja við fjölbreytta viðburði og hátíðir í Sveitarfélaginu Hornafirði.
- Byggja upp skapandi atvinnustarfsemi á Hornafirði í samstarfi við skóla og frumkvöðla.
- Skapa forsendur fyrir nýsköpun í menningarstarfsemi.
- Styrkja tengsl milli menningar og ferðaþjónustu.
- Stuðla að því að menning og listir séu snar þáttur í uppeldi og kennslu.
- Stuðla að uppbyggingu þjónustuhúsnæðis fyrir Menningarmiðstöðina.
- Vinna að framtíðaruppbyggingu gamla hafnarsvæðisins sem safna- og ferðaþjónustusvæðis.
- Gera samninga við stofnanir, félög og einstaklinga um menningar-, atvinnu- eða ferðamálastarfssemi í sveitarfélaginu þar sem það á við.
- Vera þátttakandi og vinna áfram að þróun samstarfs sveitarfélaga í menningar-, atvinnu- og ferðamálum.
- Efla áhuga ungs fólks á menningu og menningararfi, m.a. í samstarfi við skóla og vinnuskóla.
- Styðja við menningartengda ferðaþjónustu.
- Styðja við fjölmenningu innan sveitarfélagsins.

FAGMENNSKA, MANNAUÐUR, HÚSNÆÐI.

Markmið: Viðhalda og elfa fagmennsku í starfi, rækta mannauð, fjölga starfsfólki og bæta húsnæði.

Deildir Menningarmiðstöðvarinnar eru sex og þeim þarf að sinna af fagmennsku og metnaði.

- Hvetja þarf starfsfólk til endur- og símenntunar og gefa starfsfólki tækifæri til að þróa starf safnanna.
- Viðhalda og uppfæra þarf vinnuaðstöðu og tækjabúnað starfsfólks eftir þörfum og í samræmi við kröfur á hverjum tíma.
- Vinna þarf að því að fjölga starfsfólki Menningarmiðstöðvarinnar til að stofnunin geti betur staðið undir þeim kröfum sem settar eru fram og starfið nái að blómstra.
- Forstöðumaður beiti sér fyrir uppbyggingu húsakosts Menningarmiðstöðvarinnar.

FJÁRMÁL

Markmið: Að viðhalda stöðugleika í rekstri safnsins og stunda ábyrgan rekstur.

- Fjármálin yfirfarin reglulega.
- Sækja um helstu styrki sem í boði eru.
- Þróa verkefni sem gæti fallið vel að styrkúthlutun.

SAFNKOSTUR

Markmið: Bæta þarf húsnæðiskost Menningarmiðstöðvarinnar, geymslur og sýningaraðstöðu. Skrá þarf kost safnanna í viðeigandi gagnagrunna. Tryggja þar að opnunartími menningarmiðstöðvarinnar hnti bæði heimamönnum og gestum. Söfnunarstefna Menningarmiðstöðvarinnar er höfð til grundvallar ef taka á við gjöfum frá velunnurum. Aðgengi skal vera fyrir alla á sýningar og söfn Menningarmiðstöðvarinnar.

- Skrá safnkost í Sarp, og aðra viðeigandi gagnagrunna.
- Söfnunarstefnu fylgt.
- Opnunartími Menningarmiðstöðvarinnar skoðaður.
- Aðgengi fyrir alla.
- Gera safnkostinn aðgengilegan á netinu, bæði í gegnum Sarp og vefsíðu Menningarmiðstöðvarinnar.

SÝNINGA- OG VIÐBURÐAHALD

Markmið: Grunnssýningar séu metnaðarfullar og unnið sé að árlegri viðburðaáætlun og tvær til þrjár smærri sýningar á hverju ári, bæði með gripum úr safnkosti og utanaðkomandi sýningar. Viðburðahald sé fjölbreytt og samfelld og sérstakir viðburðir ætlaðir börnum. Kannað verður viðhorf og skoðanir gesta á þáttum eins og sýningum, viðburðum og opnunartíma safnsins. Haldnir verða fyrirlestrar, námskeið og leiðsagnir í umsjá starfsfólks eða í samstarfi við utanaðkomandi aðila

- Unnið verður eftir sýningarstefnu Menningarmiðstöðvarinnar.
- Aðrir viðburðir.
- Gestakannanir.

RANNSÓKNIR, TENGLI, SAMSTARF

Markmið: Efla samstarf við önnur söfn vinna með einstaklingum og félagasamtökum að viðburðum rannsóknum eða öðrum verkefnum. Efla rannsóknarsvið Menningarmiðstöðvarinnar. Sækjast skal eftir samstarfi við vísindamenn, listamenn, menningar- og rannsóknarstofnanir, m.a. í tengslum við rannsóknir, viðburðahald og nýtingu menningararfsins sem innblásturs til listsköpunar. Efla samtal við áhugasama aðila sem hafa hugmyndir að sýningum, viðburðum, rannsóknum eða öðrum verkefnum.

- Samstarf.

ÚTGÁFA OG MIÐLUN

Markmið: Efla miðlun og kynningu á starfsemi Menningarmiðstöðvarinnar á vef stofnunarinnar og á samfélagsmiðlum og fylgjast með nýjungum á þeim vettvangi sem hægt er að nýta í starfs stofnunarinnar.

- Vefsíða.
- Samfélagsmiðlar.

HEIMSMARKMIÐ SAMEINUÐU ÞJÓÐANNA

Markmið: Efla skal umhverfisvitund starfsfólks og gesta, hafa umhverfisvernd til hliðsjónar við innkaup, förgun og sýningarhald. Nýta efni sem aðrir hafa gert t.d. sýningar og leyfa öðrum að nota efni Menningarmiðstöðvarinnar eins og kostur er. Forvarsla sé unnin með umhverfisvernd í huga. Búnaður og efniviður endurnýttur eins og kostur er. Huga skal að umhverfisvernd og sjálfbærni í allri starfsemi safnsins

- Umhverfisvernd og sjálfbærni.
- Kennsla.

ATVINNULÍF

Markmið: Efla skal samskipti við atvinnulífið með beinum og óbeinum aðgerðum. Auka kynningu á sveitarfélaginu með markaðsherferðum. Auka samskipti við atvinnurekendur. Efla samstarf fyrirtækja, menntastofnana og opinberra stofnana um þróun og nýsköpun í þágu atvinnulífsins. Efla framboð á vörum og þjónustu, með sérstakri áherslu á lítil og meðalstór fyrirtæki og auka við störf í sveitarfélaginu. Stuðla betri þjónustu við heima og ferðamenn og gera sveitarfélagið að athyglisverðum kosti þegar lítið er til fjárfestingar. Sækja um styrki til uppbyggingar á verkefnum.

- Efla samskipti.
- Auka kynningu.
- Efla samstarf.
- Sækja um styrki.
- Stuðla að uppbyggingu.
- Laða að fjárfestingu og þekkingu

FERÐAMENN

Markmið: Að sveitarfélagið verði helsti áfangastaður þeirra sem leita sér að fjölskylduvænu umhverfi. Að sveitarfélagið verði ákjósanlegur áfangastaður. Að sveitarfélagið verði þekkt fyrir góð og aðgengileg útivistarsvæði, með gott aðgengi að náttúruperlum og aðal útgangspunktur fyrir vatnajökulspjóðgarð. Að hér haldi áfram að dafna fjölbreytt og gott menningarstarf sem laðar að ferðamenn og stuðlar að lengri viðveru í sveitarfélaginu. Starfsmaður vinnur eftir Áfangastaðaáætlun (DMP) fyrir austurhluta Suðurlands / Sveitarfélagið Hornafjörð.

- Sjálfbærni í þróun og uppbyggingu.
- Taka mið af þörfum heimamanna.
- Vera atvinnuskapandi.
- Efla þjónustustig.
- Áfangastaðaáætlun (DMP).

Stefna þessi er unnin í samvinnu við starfsfólk Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar og Atvinnu og menningarmálanefnd.

Eyrún Helga Ævarsdóttir

Forstöðumaður Menningarmiðstöðvar Hornafjarðar.

Samþykkt í Atvinnu- og menningarmálanefnd

Dags: 26.08.2021

Undirritun: